MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

Telefonas: LACKAWANNA 5529

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 29 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Liepos (July) 17, 1925. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875 Vol. XVI

Lietuva Sujudus Prieš Klerikalų Smurtą

Atmetė Angliakasių Reikalavimus

Morokiečiams Siuloma Autonomija

VISA LIETUVA SUJUDUS PRIEŠ KLERIKALŲ SMURTĄ.

Kaunas, birž. 28 d. (Mųsų koresp.). — Babejonės iš Lietuvos pažangiųjų laikraščių jau žinote, kad birželio 20 d. Lietuvos Seime klerikaliniai valdonai pavartojo smurto jėgą ir savais balsais priėmė spaudos ir susirinkimų laisvę panaikinančius ir mirties bausmę įvedančius įstatymus. Kaip greitai žinios pasiekė visą Lietuvą, taip greitai visi protaujanti Lietuvos žmonės sujudo šaukti susirinkimus ir reiškia griežčiausius protestus prieš tokius klerikalų žygius ir visu pasipiktinimu smerkia Lietuvos valdonus už tokią demokratiniam pasauly negirdėtą priespaudą.

Taipgi ir Lietuvos Prisiekusiųjų Advokatų Sąjunga sušaukė savo visuotiną suvažiavimą ir išnešė rezoliuciją visu griežtumu pasmerkiant mirties bausmės įvedimą politiniams prasikaltėliams. Platesnis pranešimas seka, jei pavyks išsiųsti iš Lietuvos ilgai cenzuros rankai jo nepačiupus.

DARBDAVIAI ATMETĖ ANGLIAKASIŲ REIKALAVIMUS.

Liepos 9 d. prasidėjus Atlantic City, N. J., konferencija tarpe Angliakasių Unijos atstovų ir angliakasyklų savininkų aiškiai parodė, kad darbdaviai nesutiks pakelti darbininkams algas. Angliakasyklų savininkų spoksmanas Warriner, atsakydamas į Angliakasių Unijos prezidento Lewis pareiškimą darbininkų reikalavimų, aiškiai pasakė, kad darbdaviai atmeta darbininkų reikalavimą algų pakėlimo. Taipgi jis prisiminė, kad kietųjų angliakasyklų darbininkų algos turėtų buti numažintos, vietoje jas pakelti ir pasiulė taikytis arbitracijos budu. Vienok p. Lewis tokį pasiulymą atmetė, pareikšdamas, kad angliakasiai neleis jokiai trečiai agenturai kištis į angliakasių su darbdaviais ginčą.

Tuo tarpu ateina žinios iš Vašingtono, kad valdžia labai susidomėjusi šiomis derybomis ir jei kiltų streikas kietųjų angliakasyklų industrijoje, delei nesusitaikymo, tai valdžios atstovai tikrina, kad tas paragintų įstatimdavius svarstyti įstatymą paėmimui angliakasyklų į valdžios kontrolę. Vėliausios žinios iš konferencijos skelbia, kad esą augantis prijautimas sako, kad bus pasiekta susitarimo šioje konferencijoje ir todel mažėja pavojus darbo sustabdymui angliakasyklose. Vienok kiti ekspertai tikrina, kad nesimato jokio rimto ir konstruktyvio plano susitaikymui. Sekantis bendras visos konferencijos dalyvių posėdis įvyks liepos 27 d. ir tuomet jau gal bus galima galutinai sužinoti ar pavyks susitaikyti, ar ne.

PASIŲLĖ MOROKIEČIAMS AUTONOMIJĄ.

Pagaliau morokiečių kova už savo nepriklausomybę pastojo jau ant tiek reikšminga, kad bendras prancuzų-ispanų taikos pasiulymas morokiečiams įima autonomijos garantijas ir suteikiama teisė jiems naudotis visomis prekybos progomis. Esą tai yra maksimum pasiulymai ir jei morokiečiai juos atmes, tai tuomet prasidės „tikrasis karas".

Tuo tarpu Prancijos premieras rengiasi karui ir parlamentas priėmė net 183 mil. frankų karo biudžeto reikalams papildymą. Taipgi Premieras Painleve liepos 13 d. parlamento posėdy pervarė biudžeto patvirtinimą ir tuo budu sulaužė kairųjį bloką. Mat socialistams atsisakius jį palaikyti šiuo reikalu, jo valdžios nuvertimas apsaugotas centro ir dešiniųjų balsais.

SUSITARĖ DEL NURAMINIMO KINIJOS.

Amerikos, Japonijos ir Anglijos atstovai, kurie laikė konferenciją Japonijos sostinėj Tokio, pagaliau po savaitės derybų susitarė tęsti ir toliau Kinijoje šių valstybių sutartiną poziciją Kinijos nuraminimui. Tuo tarpu Vašingtono valdžia pareiškė, kad bus prisilaikoma tik Vašingtono konferencijos sutarčių su Kinija ir tik tuo pagrindu vaduojanties Amerika dalyvaus tame bendrame fronte Kinijoje.

PRASIDĖJO GARSIOJI EVOLIUCIJOS BYLA.

Dayton, Tenn., teisme prasidėjo kova tarpe evoliucijos gynėjų ir jos priešininkų visu aštrumu. Šioje byloje, kaip jau žinoma, yra kaltinamas biologijos jaunas mokytojas Jonas Skopes už mokymą vienoje Daytono aukštesnėje mokykloje evoliucijos sulig Darwino teorijos, kuomet valstijos legislatura išleido įstatymą uždraudžiantį valstijos palaikomose mokyklose evoliucijos mokslo mokinti. Byla prasidėjo liepos 10 d. ir tą pat diena išrinkti visi prisiekusieji teisėjai. Kaltinamojo pusę gina garsųs advokatai Clarence Darow iš Čikagos, Dudley Field Malone iš New Yorko ir John R. Neal iš Knoxville, buvęs Tennessee Universiteto Teisių Mokyklos viršininkas. Kaltintojų pusėje vadovauja fanatikas William Jennings Bryan ir už jo stovi visa eilė advokatų, kunigų ir apskričio gynėjas. Šiai garsiai bylai prasidėjus suvažiavo į Daytoną daugybė fanatikų, kurie visuomet yra priešingi laisvam mokslui ir taipgi privažiavo nemaža ir mokslo šalininkų ir apart to šiaip įvairių žingeiduolių, kurie turi laiko ir pinigų. Beje, į prisiekusius teisėjus išrinkta 10 ųkininkų, vienas mokytojas ir vienas transportacijos klerkas. Kuo šita reikšminga byla pasibaigs, tuo tarpu sunku numatyti ir aišku tik tas, kad visa šalis ja susidomėjusi.

LIEPOS 4-TOS AUKOS.

Apvaikščiojant liepos 4 d. Nepriklausomybės Šventę visoje Amerikoje žuvo 293 asmenįs, įskaitant visus nelaimingus atsitikimus. Pirmoje vietoje stovi Bostono nelaimė, kurioje žuvo 43 ypatos, kuomet griuvantis namas prislėgė besilinksminančius šventės sutikėjus. Antrą vietą užima prigėrimai besimaudančių laike šventės — jų yra 26 ypatos. Taipgi delei įvairių nelaimių sužeista apie 500 ypatų.

SVARBUS IŠRADIMAS.

Londono žinios skelbia, kad Britanijos Tautinis Institutas Medicinos Tyrinėjimui suradęs ir atskyręs organizmą, kuris pagimdo vėžio atsiradimą. Jei šitas išradimas pasirodys tikrai praktiškas ir bus galimas plačiai vartoti, tai galima skaityti dar viena žmonijos nelaimė užmušta. Šiandien baisiosios vėžio ligos tukstančiai žmonių kankinama ir iki šiol niekas negalėjo pasakyti priežasties, kuri pagimdo vėžio ligą. Medicina stebuklus daro, tai labai galimas daiktas, kad jau bus galima žmoniją paliuosuoti ir nuo baisiosios vėžio ligos.

ĮVAIRIOS ŽINUTĖS.

— Gruzijos sostinės Tifliso priemiestyje eksplodavo valdžios parako sandėlis. Spėjama, kad daug žmonių užmušta ir sužeista, nes eksplozija buvusi tokia smarki, kad net visą miestą sukračiusi.

— Italijos diktatoriaus Mussolinio kabineto krizis užbaigtas, paskiriant du nauju ministeriu vieton atsistatydinusių finansų ir tautinės ekonomijos ministerių. Dabar kabinetą sudaro vieni fašistai.

— Bulgarijos karo lauko teismas nuteisė mirties bausme dar du žmones ir tris ilgų metų kalėjimu sąrišy su įvykusia eksplozija Sofijos Sveti Kral katedroje.

— Austrijos sostinėje Viennoj liepos 4 d. maršavo gatvėmis 50,000 laisvamanių, kurie visi sudėjo priesaiką visiškai pasitraukti nuo Rymo katalikų bažnyčios. Tai buvo kaip ir demonstracija prieš katalikus, kurių saveitė atgal tomis pačiomis gatvėmis apie 300,000 demanstravo.

— Prancijos parlamentas pareiškė nepasitikėjimą finansų ministeriui Caillaux, atmesdamas jo pasipriešinimą atšaukimui mokesnių nuo biznio apyvartos.

— Pietrytinėje Rusijos dalyje apsireiškė buboniškas maras ir jau pasimirė 43 ypatos. Valdžia mobilizuoja medikalę pagalbą, kad sulaikius tolimesnį besiplėtimą šio baisaus maro.

— Anglijos angliakasiai atsisakė tartis su darbdaviais ligi pastarieji neatsisakys nuo savo pasiulymo numažinti angliakasiams algas.

— Garsusis Bostono Ponzi, kuris praktikavo „greito pralobimo" planą ir daugelio žmonių pinigai žuvo, jau antru kartu nuteistas kalėjiman nuo 7 iki 9 metų, kaipo pagarsėjęs vagis.

— Gegužio mėnesy New Yorko valstijoje automobiliai užmušė 136 asmenis. Apie 60 nuoš. visų aukų priguli pačiam New Yorko miestui.

Iš Lietuvos Laikraščių

PROVOKATORIŲ DARBAS.

Šiauliuose birželio 23 d. sušaukė mitingą. Prisirinko pilnutėlė didelė Liaudies Namų salė. Kalbėjo socialdemokratų veteranas buvęs Rusijos Dumos narys A. Povylius, seimo narys Markauskas ir daugelis kitų. Baigiantis mitingui koridory pasigirdo baisus sprogimas. Salė pilna dumų. Žmonės iš antro aukšto (balkono) šoko pro langus ant stogo. Iš parterio ir ložų metėsi lauk pro duris, susikimšimas, keiksmas. Policija sugulė ant grindų. Pasirodo, bomba buvo ne pavojinga, niekas nenukentėjo. Šitą provokacinį darbą atliko juodašimčiai. Jų tikslas sukelti bruzdėjimą ir duoti progą valdžiai įvesti karo stovį. Apie tai senai svajoja vietos klerikalų galvos.

UŽDRAUDĖ SUSIRINKIMĄ.

Birželio 20 d. Kaune Rotušės aikštėje buvo rengiamas viešas susirinkimas apsvarstyti Seimui įneštus Valst. Apsaugos įstatymą, Seimo rinkimų, susirinkimų ir spaudos įstatymų pakeitimas. Susirinkimas buvo uždraustas. Matyt, kademai bijo, kad visuomenė plačiau nesužinotų apie jų darbus. Ir, matyt, geri tie darbai, kad juos nuo gyventojų įvairiomis varžomosiomis priemonėmis reikia slėpti.

KONSERVATORIJOS KONCERTAI.

Ketvirtadienį, birželio 18 dieną, grįžo iš Didžiosios Lietuvos Klaipėdos Konservatorijos orkestras, kuris važinėjo su koncertais į Šiaulius, Panevėžį ir Kauną. Orkestras, grįžo trijuose vagonuose, papuoštuose vainikais ir gėlėmis. Orkestras davė koncertus Šiauliuose, Panevėžy ir Kaune; čia buvo po vieną koncertą vakarais šiaip publikai, o, beto, dienos metu Šiauliuose ir Panevėžy buvo suruošti koncertai, su nemokamu įėjimu, vietos mokyklų mokiniams. Visur koncertai praėjo nepaprastu pasisekimu, perpildytose publikos salėse.

NAIKINA ISTORINES VIETAS.

Taip lietuviams brangi Trakų pilis dabartinių Vilniaus krašto okupantų visiškai apleista. Vilniaus poneliai, lankydami pilį, barbariškai elgiasi su griuvėsiais, laipioja ir daužo neprižiurimas, vos besilaikančias pilies sienas, o įvairias istorines liekanas išsinešioja. Lenkų archeologai šia pilimi visai nesidomi.

ARBITRAŽO SUTARTIS SU ŠVEDIJA.

Lietuvos Ministerių Kabinetas birželio 26 d. savo posėdy svarstė einamuosius reikalus. Taip pat priėmė arbitražo sutartį su Švedija.

MIRĖ TOMAS FERDINANDAS ŽILINSKIS.

Buvęs Veiverių mokytojų seminarijos mokytojas Tomas Žilinskas, birželio 22 d. netoli Pilviškių Žiurių-Gudelių mokykloje pasimirė ir tapo Šunskų kapuose palaidotas.

Klerikalų Smurtas Lietuvos Seime

Atėjus Lietuvos laikraščiams sužinome tyksiesnius faktus apie įvykusį Lietuvos Seime skandalą delei klerikalinių Seimo šeimininkų akyplėšrumo ir kulturingam pasauly negirdėto žiaurumo, kokį klerikalai pavartojo prieš opoziciją ir visą savo amžį Lietuvai dirbusius žmones. Apie šituos liudnus įvykius Lietuvos Seime aprašo „Lietuvos Žinios" ir tą straipsnį čionai perspausdiname.

PRADŽIA GALO.

Birželio 20 d. bus atmintina Lietuvos istorijoje. Tą dieną buvo Seimo pirmininko p. Bistro įvesta ginkluota šautuvais policija į Seimo posėdžių salę ir Seimo pirmininko įsakyta policija prievarta išvedė iš Seimo tautos atstovus senus kovotojus už Lietuvos laisvę, už jos spaudos laisvę d-rą Grinių, K. Bielinį ir J. Lapinską.

Krikščionių blokui viešpataujant iš Nepriklausomos Demokratingos Lietuvos Respublikos Seimo išvaromi tos Respublikos kurėjai bei ugdytojai. Ar girdėjo kas iki musų Respublikos įsikurimo vardą dabartinio Seimo pirmininko Bistro. Tuo tarpu d-ro K. Griniaus, to seno varpininko visiems atmintina ir žinoma. K. Bielinis, senas socialdemokratų darbuotojas, kuris 20 metų atgal pirmas išdrįso Kurkliuose padaryti viešą liaudžiai pranešimą, kuris del kovos už Lietuvos liaudies laisvę caro valdžios buvo ištremtas į Sibirą. J. Lapinskas, tas žemės žmogus, valstiečių senas gynėjas, kurio energijos neįstengė sulaužyti caro kalėjimas. Šitie trys vyrai, yra tai simbolis lietuvių tautos, kurią sudaro valstiečiai, darbininkai ir darbo inteligentija. Sulaužymas šitų tautos rinktinių atstovų neliečiamybės, Konstitucijos garantuotos, ginant Lietuvos piliečių pagrindines teises, ginkluota pajėga jų išvedimas yra tai pradžia klerikalų viešpatavimo galo.

Krikščionių blokas šituo savo negarbingu žygiu pasirašė savo politinės mirties dekretą. Tik prisiminkim, kaip tai įvyko.

Birželio 20 d. vakariniame posėdy Seimo krikščionių blokas vėl nutarė uždaryti užsirašiusiųjų kalbėtojų sąrašą ir leisti jau užsirašiusiems kalbėti tik po 5 minutas. Kuomet ats. Lapinskas ėmė kalbėti ilgiau, kaip 5 minutas, Seimo pirm. pasiulė prašalinti iš pradžių 1 posėdžiui, o ats. Lapinskiui nesutinkant prasišalinti, krikščionių blokas nutarė ats. Lapinską prašalinti 10 posėdžių ir jam nesutinkant apleisti tribunos, Seimo pirmininko šaukiamas policijos rezervas ir atvykę ginkluoti policininkai išveda atst. Lapinską iš salės. Kuomet atėjo eilė kalbėti ats. d-ras Grinius iš tribunos ėmė nurodyti pavyzdžiais iš istorijos, kaip dvasiškija visuomet kovojo prieš spaudos laisvę per įvairias cenzuras. Pasibaigus 5 minutėms, d-ras K. Grinius prašo leisti jam kalbėti normaliai iki 1 valandos. Bet krikščionių blokas jo pasiulymą atmeta. Tuomet d-ras Grinius pareiškia, kad jo, kaipo tautos atstovo, pareiga yra iš Seimo tribunos ginti Lietuvos piliečių teises ir kadangi Seimo krikščionių blokas, priimdamas spaudą varžantį įstatymą ir atimdamas atstovams žodžio laisvę laužo Konstituciją, todel atsisako išpildyti pirmininko neteisėtą reikalavimą.

Tuomet Seimo pirm. p. Bistrui pasiulius krikšč. blokas nutaria d-rą Grinių prašalinti 1 posėdžiui. D-ras Grinius atsisako išpildyti ir šį neteisėtą prieškonstitucinį nutarimą. Opozicijos atstovai padaro triukšmingų ovacijų d-rui Griniui, kaipo senam varpininkui, kovotojui už laisvę, prašo kalbėti toliau ir pagalios užgieda Tautos himną. Krikščionių bloko atstovai nenorėdami atsistojo, tik d-ras Draugelis už prezidiumo stalo storžieviškai sėdi. Seimo pirmininkas skelbia pertrauką laike kurios trečią kartą pašaukia ginkluotos policijos rezervą, įveda į Seimo posėdžių salę ir liepia pajėga išvesti d-rą Grinių nuo Seimo tribunos lauk iš salės. Čia opozicijos atstovai begalo susijaudinę tokiu neleistinu smurtu apsupa d-rą Grinių tampriu ratu ir vėl ima giedoti Tautos himną. Seimo pirmininkas p. Bistras įsako policijai pajėga išsklaidinti d-rą Grinių apsupusius atstovus. Ginkluoti policininkai nepaisydami Tautos himno puola stumdyti atstovus ir pagriebę d-rą Grinių už rankų du policininkai veda iki durų. Čia d-rą Grinių pasitinka atstovas Bielinis, kuris tokiu pat budu policijos pagelba buvo prašalintas tos pačios dienos rytmetiniame posėdy, ir jiedu širdingai pasibučiuoja.

Opozicijos atstovai trenkę kedes išeina paskui d-rą Grinių iš posėdžių salės. Seimo koridoriuje opozicijos atstovai vėl padaro didelių ovacijų d-riui Griniui, J. Lapinskui ir K. Bieliniui ir pasižada ginti Nepriklausomą Demokratinę Lietuvą ir išsiskirsto.

Mažumų atstovai savo pastangomis taipgi prisidėjo prie Valstiečių Liaudininkų ir social demokratų protestų, išskyrus lenkų frakciją, kuri laikėsi nuošaliai, pasyviai. Kazokas Jerinas, žinoma, sėdėjo tarp Ukininkų Sąjungos ir išrodė labai patenkintas, ypač kuomet buvo išvedamas d-ras Grinius.

Opozicijos atstovams apleidus Seimo posėdį, kaip tenka patirti krikšč. blokas pusiaunaktyje „priėmęs" visais trimis skaitymais prieškonstitucinius įst. apie spaudos, susirinkimų suvaržymą, mirties bausmės įvedimą už politinius nusikaltimus, piniginio vieneto įst. 2 skaitymu ir kit. Per 2 valandi, kaip poterius atkalbėjo, įstatymus apie Lietuvos piliečių pagrindinių teisių suvaržymą. Bet tik apakęs krikščionių blokas nebemato, kad sulaužęs konstituciją, pavartojęs smurtą prieš tautos atstovus, paneigęs Lietuvos piliečių pagrindines teises parengė savo viešpatavimo galą.

„TĖVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

BENDRAS FRONTAS.

Jau atvėjų atvėjais buvo pakeltas klausimas Amerikos lietuvių laikraščiuose sudarymui bendro fronto visų Amerikos lietuvių pažangiųjų grupių, kurios yra valstybiniai nusistatę linkui Lietuvos ir kurių siekiniuose yra užbrėžta dirbti lietuvių tautinį kulturos ir apšvietos darbą. Į šį svarbų klausimą vieni laikraščiai atsiliepė prielankiai, kiti tokiam bendram frontui pasipriešino ir tuomi viskas užsibaigė.

Pastaruoju laiku „Naujienos" vėl pakėlė šį svarbų klausimą ir vėl jis pastojo gyvu ir svarstomu musų spaudoje. Bet ir vėl ta pati istorija — vieni laikraščiai jį remia, kiti jam priešinasi. Vienok priešininkų pusėje nesimato įrodymų pačiais principialiais klausimais, kad tokis bendras frontas nėra galimas ir kad jis butų žalingu Amerikos lietuvių pažangiąjai visuomenei. Pasipriešinimas tokiam bendram frontui remiamas vien praeities partiniais kivirčiais, kurie jokios realės reikšmės neturi ir negali turėti. Kuomet kyla svarbus ir visai pažangiąjai visuomenei bendras klausimas, tuomet jau reikia užmiršti praeities kivirčius ir pareiga kiekvieno plačiau į gyvenimą žiurinčio žmogaus paieškoti rimtų atsakymų į tą svarbų klausimą.

Musų supratimu, tokis bendras frontas yra galimas ir jis atneštų neapkainuojamos naudos ir patiems Amerikos lietuviams, ir Lietuvai. Ir jei kuomet nors buvo reikalo kalbėti apie įkurimą tokio bendro fronto, tai šiandien tas klausimas pastojo gyviausiu ir svarbiausiu. Niekam nėra paslaptimi, kad Amerikos lietuviai baigia gyventi savo dienas, jei nebus atkreipta rimtos domės į čionai priaugantį jaunimą. Pastarųjų dienų įvykiai Lietuvos gyvenime verste verčia kiekvieną tikrą lietuvį rimtai susirupinti net Lietuvos ateitimi, nes klerikalinė diktatura stato rimtan pavojun ir pačią Lietuvos nepriklausomybę. Yra ir daugiau svarbių ir visai Amerikos lietuvių pažangiąjai visuomenei bendrų reikalų, kaip kulturinio, taip ir draugijinio gyvenimo srityse.

Šitų svarbių darbų negalėsime pasekmingai atlikti pakrikusiomis jėgomis, veikdami vien per savo neskaitlingas partijas ir išsiskirsčiusias vietų draugijas ir dar besiginčydami spaudoje delei to savo veikimo. Šimtai Amerikos lietuvių pažangiųjų draugijų, kuopų, kliubų, dešimtys draugijų sąryšių labai mažai arba nieko tais svarbiais reikalais neveikia. Vieniems stoka iniciatyvos ir planų tokiam veikimui, o kiti kad ir veikia, tai pakrikusiai, be jokio rimto plano ir bendro susitarimo. Labai tankiai draugijas ir net draugijų sąryšius panaudoja savo tikslams įvairūs avantiuristai, kuriems nei Lietuvos ateitis, nei lietuvių tautos kulturinimas rupi, neigi pačių Amerikos lietuvių, kaipo tautinės vienetos, ateitis jiems svarbu.

Šitos Amerikos lietuvių organizuotos jėgos į platesnį darbą neįtrauks nei atskiros partijos, nei vienos kurios atskiros grupės vadai. Daugiausiai prie įvairių musų draugijų ir organizacijų priguli įvairių įsitikinimų nariai ir todel visų narių sutikimu negalima tokių organizacijų ir draugijų įtraukti į harmoningą atskirų grupių ar partijų veikimą. Ir tai tokia milžiniška organizuota jėga nyksta be žymesnės naudos ir tuo patim kartu merdėja patys svarbiausi lietuvių pažangiosios visuomenės reikalai, kurie yra visiems lygiai bendri ir svarbūs. Šitą jėgą galima įtraukti į platesnį veikimą tik tuomet, jei pažangieji Amerikos lietuviai sudarytų bendrą centrą ir iš to centro eitų iniciatyva ir planai tokiam veikimui. Tuomet tokis centras įgytų visų Amerikos lietuvių pasitikėjimo, jį remtų visa musų spauda ir jis galėtų veikti ir kalbėti visų Amerikos pažangiųjų lietuvių vardu.

Šitai rašydami neturime mintyje, kad tokis centras turėtų uzurpuoti partijų ar atskirų grupių veikimą. Priešingai, partijos pasilieka savo vietoje ir sulig savo programo varo tolyn savo užsibrėžtąjį darbą, vykina gyveniman savo idėjas. Šitokis centras neprivalėtų užsiimti jokiu politiniu veikimu, kurį atlieka jau gyvuojančios partijos. Jam butų pavesta dirbti tik patys svarbieji ir visiems geros valios lietuviams bendri darbai, kuriems reikalinga didesnio kapitalo, didesnių jėgų ir visos pažangiosios visuomenės pritarimo.

Bet vien kalbomis šito svarbaus sumanymo gyveniman neįvykinsime. Norint teigiamų davinių pasiekti, reikia pamėginti realus žingsnis žengti. Butų padaryta gera pradžia, kad kokia nors autoritetinga tarpsriovinė grupė išdirbtų planus ir pagrindus tokiam bendram frontui įkurti. Kuomet jau turėtumem, taip sakant, juodą ant balto, tuomet butų galima plačiai per spaudą ir draugijų susirinkimus tatai apkalbėti, išdiskutuoti ir galutinai paaiškėtų, ar galima tokis bendras frontas įkurti ar ne. Neabejojame, kad su patim principialiu tikslu tokio sumanymo sutiks visi pažangieji Amerikos lietuviai, tik pas nekuriuos kyla klausimas, ar galimas tokis bendras frontas įkurti ir ar jis nepakenktų jau gyvuojančiom politinėms organizacijoms. Taigi kuomet turėtumem aiškius planus ir pagrindus, tuomet jau butų kitas klausimas. Tuomet butų matoma kokie darbai tokiam bendram fronte įimami ir kuriais pagrindais ir planais jie bus dirbami. Pagalvokite visuomenės vadai — gal gi surasite pagrindą šio svarbaus sumanymo galutinam išsprendimui.

"Valstybės Apsaugos Įstatymas"

Pranešus Amerikos lietuvių spaudai p. Sleževičiaus trumpa kablegrama apie įvykius Lietuvos Seime ir priėmimą klerikalinio bloko balsais spaudos ir susirinkimų laisvę varžančius įstatymus, buvo suprasta, kad tai kalbama apie garsųjį „Valstybės apsaugos įstatymą". Dabar aiškesnės žinios iš Lietuvos skelbia, kad Seime kilo triukšmas delei spaudos ir susirinkimų įstatymų pakeitimo. O „Valstybės apsaugos įstatymą" klerikalai išėmė iš Seimo dienotvarkės. nes išsigando visuomenės griežtų protestų. Tačiau tikrinama, kad šitas „Valstybės apsaugos įstatymas" bus grąžintas Seimui, kuomet tas bus reikalinga klerikaliniams valdonams. Apart to, klerikalinė spauda su didžiausiu pasigėrėjimu kalba apie šį įstatymą.

Kadangi šito diktatoriško įstatymo sumanymas pasilieka gyvu, todel matome reikalo supažindinti „Tėvynės" skaitytojus su tuo pavojumi, kokį Lietuvos valstybei ir jos žmonėms rengia Lietuvos klerikalinė valdžia ir Seimo šeimininkai ir jį žemiau perspausdiname ištisai iš Lietuvos laikraščių. Šito įstatymo projektą sumanė Ministerių Kabinetas ir įnešė Seiman.

Valstybės Apsaugos Įstatymas.

1. Jei Vidaus Reikalų Ministeris randa, kad draugija, sąjunga ar kitokia organizacija savo veikimu turi tikslo:

a) nuversti Konstitucijos nustatytą valstybės tvarką ar valdžią.

b) atimti Lietuvos nepriklausomybę arba Lietuvos teritorijos dalį atplėšti, nors jos tokio tikslo viešai neskelbia, Vidaus Reikalų Ministerio nutarimu tokios organizacijos uždaromos.

2. Jei kuri nors draugija ar sąjunga, grupė ar organizacija turi vietos savivaldybėse savo atstovų ir jų atstovai savo veikimu siekia šio įstatymo nurodyto tikslo, tai tokių organizacijų ar grupių sąrašai Vidaus Reikalų Ministerio nutarimu panaikinami ir išrinktų atstovų įgaliojimai laikomi pasibaigusiais.

3. Vidaus Reikalų Ministeriui duodama teisės: 1) įsakyti kratas daryti susirinkimo ar gyvenamose vietose įtariamų asmenų, kurių tikslas yra ardyti valstybės tvarką, drumsti visuomenės ramumą, plėšti, žudyti, padegti, ardyti susisiekimo priemones; 2) uždrausti bet kurios rušies susirinkimą, kurį rengia tokių piliečių grupė, ar atskiras asmuo, apie kurį Vidaus Reikalų Ministeriui bus žinoma, kad jis siekia šio įstatymo I str. nurodytų tikslų; 3) sustabdyti dienraščio leidimą iki keturių savaičių, o kitus periodinius spaudinius ligi šešių mėnesių laiko ir bausti jų atsakominguosius redaktorius ar leidėjus pinigine bauda ligi 3,000 litų arba areštu ligi 3 mėnesių už nusikalstamuosius darbus, nustatytus B. S. 2631 str.; 4) bausti administraciniu keliu pinigine bauda ligi trijų tukstančių litų arba areštu ligi trijų mėnesių už nusikalstamuosius darbus, nurodytus B. St. 230 p. p. I — 3,263,263 I — 262 I ir II dalyje str. str. Šis įstatymas veikia ligi 1926 metų liepos mėnesio 1 dienos.

(pas.) **V. Petrulis,**
Ministeris Pirmininkas
ir Finansų Ministeris.

Ir net kunigų organas „Draugas", pacitavęs šito įstatymo projektą, priduria:

„Bet jei ir butų į šį įstatymą įvesta mirties bausmė už aiškią didelę piktadarybę kaip antai kesinimąsi nuversti valstybės tvarką arba atimti Lietuvos nepriklausomybę tai, atsižvelgiant į šių dienų, ypač Pabaltijos Valstybių padėtį, nebutų nieko stebėtina."

Vadinasi, kunigai iš „Draugo" pilnai užgiria mirties bausmės įvedimą Lietuvoje. Ir sąryšije su tuo savo užgyrimu mini Realinės Mariampolės Gimnazijos globėjus, kurių butų pastogėse krikščioniškoji žvalgyba „rado" komunistinės literaturos ir bombų ir drąsiai pasako, kad D-ras Matulaitis yra Maskvos agentas, kas skaitoma ta „aiškia didele piktadarybe" ir todel, sulig „Draugo" kunigų noro, D-ras Matulaitis jau turėjo buti nubaustas mirties bausme. Vienok ant laimės tuomet dar veikė teismai ir nors labai klerikalinės diktaturos suvaržyti, vienok D-ras Matulaitis paleistas iš kalėjimo, nes tardymas parodė, kad jis nekaltai buvo kankinamas. Bet įvedus Vidaus Reikalų Ministerio diktaturą, jokie tardymai nereikalingi ir užtenka vien žvalgybos ir ministerio nuosprendžio — ir pastatytas prie sienos... Štai jums Kristaus mokslo atstovai, štai jums sargai „krikščioniškosios doros", kuri įsako mylėti savo artimą kaip pats save ir draudžia užmušinėti žmones.

Perskaičius šitą „Valstybės apsaugos įstatymo" projektą aiškiai matosi, kad jis yra vien klerikalinės diktaturos apsaugos įstatymų, ypač tas aiškiai matoma jo pabaigoje. Ir neveltui žmonės sako, kad ką nori Dievas nubausti, tam protą atima. Lygiai taip pasirodo ir Lietuvos klerikaliniai valdonai su šituo savo įstatymu. Jie kalba apie ne esamą valstybei pavojų ir esą tuo tikslu šis įstatymas sumanytas, tačiau pabaigoje patys pasako tikrąjį savo tikslą šio įstatymo išleidimui. „Šis įstatymas veikia ligi 1926 metų liepos mėnesio 1 dienos." Juk čia ir akliausis klerikalų vergas gali matyti, kad įstatymas išleistas ne Lietuvai nuo pavojaus ginti, jei tokis pavojus ir butų kaip klerikalai tikrina, bet pačiai klerikalų diktaturai apginti nuo to pavojaus, kuris susidaro sekančiuose Seimo rinkimuose. Mat iki liepos mėnesio 1 d., 1926 m., galutinai bus apsidirbta su Seimo rinkimais ir tuomet Lietuvai „apsaugos įstatymas" jau bus nereikalingas...

Įdomus ir tas faktas, kad kunigų organas kalba apie pavojų Lietuvai tik iš Rusijos pusės ir nei puse žodžio neprisimena, kad Lietuvai šimtą kartų didesnis pavojus grumoja iš Varšavos pusės. Mat Varšava katalikiška... tai pavojaus nėra. Pagaliau, kam reikalingas mirties bausmės įvedimas net konstituciją sulaužant, kuomet karo lauko

(Tąsa ant 8 pusl.)

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda **DR. A. J. KARALIUS,**
3303 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

LYTIES HYGIENA

Rašo **Dr. A. J. Karalius.**

AUGUSIEMS VYRAMS BEI TĖVAMS.

Mums reikia daug svarbių klausimų rišti, o vietos maža teturime; užtat kalbėsiu trumpai ir atvirai.. Jei užgausiu keno nors įsitikinimus, tai iš anksto prašau atleisti. Man rupi tiktai teisybė, kuri neretai kai kam labai karti.

Sveikata.

Pirmas reikalavimas lyties higienos yra šitas: buk sveikas. Be sveikatos visame kune, negali buti sveikatos lyties dalykuose. Tai jau senai patirta. Paliegėlis negali buti nė geras meilužis, nė geras tėvas. Silpniems bei ligotiems nevertėtų vesti, nes jie laimės neras šeimyniniam gyvenime. Ligotam vyrui apsivesti su sveika ir gyvumo pilna motere stačiai nuodėmė. Silpnumas kuno ir aplamai visokios ligos *sunaikina meilę.* Pats gyvenimas tai aiškiai įrodo tiems, kurie nori matyti.

Jei silpniems ir ligotiems nepatartina vesti, tai turintiems kokią nors venerinę ligą stačiai reikėtų uždrausti. Venerinę ligą turįs vyras apkrečia savo moterį. Anksčiau ar vėliau abudu kenčia. Vaidai, peštynės, paskui divorsas. Kartais dar blogiaus. Ir va čionais prie progos vyrams reikia pasakyti: prieš apsivedimą nueikite prie medicinos daktaro, kuris ištirs jusų sveikatą. Jei kune yra nors truputėlis ženklų venerinės ligos, tai jokiu budu negalima vesti. Reikalaukite, kad ir jusų busima pati atsineštų sveikatos paliudijimą nuo medicinos daktaro.

Vėliaus turėsime progos pakalbėti apie venerines ligas. Tai yra vadinamos slaptosios ligos, kurios žmonijai gal but daugiausia žalos padaro. Kiekvienas vyras turi skaityti didžiausia gėda užslėpti venerinę ligą nuo savo busimos pačios. Modernoji medicina turi tikrus budus šioms ligoms gydyti. Todel gėda ir panieka tiems vyrams, kurie neišsigydę apsiveda ir savo moteris apkrečia. Jų vaikai paskui skaudžiai nukenčia už tėvų kvailumą. Aš tai norėčiau tukstantį kartų pakartoti.

Lyties reikaluose ir ligose reikia visuomet pasitarti su medicinos daktaru, o ne su kokiu nors šarlatanu. Musų spauda šiuo žvilgsniu žmonėms daug žalos padaro. Venerinės ligos naikina asmenis ir tautą, o čia laikraščiai deda garsinimus visokių sukčių, kurie musų žmones nuplėšia be pasigailėjimo ir jų ligas užsendina... Tai skaudus dalykas! Aš jums galėčiau didelę knygą parašyti apie tai, kiek humbugiški garsinimai blėdies mums suteikia ir kaip pekliškai jie musų išeiviją naikina... Bet kas manęs klausys? Juk aš paprastas pilietis.

Lyties instinktas.

Lyties instinktu vadiname tuosius be galo sukrautinus jausmus, kurie traukia vyrą prie moteries, pagamina meilę, suteikia noro pasišvęsti gyvenime, darbuotis, įsigyti šeimyną, t. y. palaikyti savo veislę.

Kiekvienam didesniam gyvam daiktui gamta suteikė lyties instinktą — visi gyvi sutvėrimai gal but nesužiniai poruojasi, veisiasi ir mylisi. O lyties instinktas tampriai surištas su lyties aparatu, su lyties organais. Kur nėra lyties aparato, ten nėra jokio lyties instinkto. Tai yra faktas, kuris ne visiems gal but patinka. Tiek to. Kalbant apie žmones reikia pasakyti: sveikas lyties aparatas reiškia sveiką naturalų lyties instinktą. Apie lyties instinkto sukrikimus ir lyties ligas turėsime progos kitą kartą pakalbėti.

Subrendusio vyro lyties instinktas verčia vyrą turėti lytinių santykiavimų su motere. Tai visai naturalus daiktas. Tai nė blogas, nė geras daiktas. Mums reikia valgyti, reikia prakaituoti, šlapintis, vidurius pratuštinti ir reikia atlikti lyties reikalai. Čionais išmintingas žmogus nieka bloga matyti negali ir nemato. Be lyties mes negalėtume pasilaikyti, turėtume išnykti. Apart to musų menas, dailė, muzika ir iš dalies visas progresas gauna stipraus akstino iš lyties instinkto. To pripažinti nenorės tiktai tas, kuris nesveikas arba nenori susitikti su tikrenybe.

Sveikas vyras (augęs) negali apsieiti be lytinių santikiavimų su motere. Tai vėl teisybė, kurios kai kurie gal ir bijo. Teisybė palieka teisybe. Vyras negali buti tikrai sveikas, jei jisai užmirštų atlikti tai, prie ko pati natura jį prirengė, t. y. jei jisai neturės jokių lytiškų reikalų su motere. Gydytojai žino, kad susilaikymas nuo lyties santykiavimų pagamina visą eilę labai įkirių sukrikimų, kuriuos aptiekos vaistai negali išgydyti. Be moteries vyras negali buti sveikas. Nesakykite, kad yra tokių, kuriems lyties dalykai nerupi: aš tai gerai žinau, bet tokių labai maža ir tie patys paliegėliai. O paliegėlių mes nenorime.

Saužagystę, rodos, niekas neužgiria. O saužagyste užsiima tie, kurie bijo moterų... Bijo iš dalies del to, kad nepagautų kokią nors ligą. Ligų galima išvengti, reikėtų išvengti. O rizikuoti juk mes šiame gyvenime kas minutė rizikuojame. Visas gyvenimas juk ir yra didžiausia rizika. Doros mokytojai gali sakyti kas jiems patinka, bet vyras buvo ir paliks vyru: gamta jį spiria daryti tai, kas dorovės sargui yra draustina. Gamta, matomai, dorovės įstatų nerašė. Bet dorovės saugojimas ne mano reikalas. Tikrai doram žmogui lyties dalykai nebaisųs, tyrus smagesnis moteries kunas nesukrikdins, o apipelėjusius smagenis moteries koja gali sumaišyti. Viskas nedora tam, kurio smagenyse šiukšlės ir voratinkliai sau vietos randa.

Apsivedimas.

Didesni gyvunai poruojasi, eina į poras. Bezdžionių tarpe pastebėta savo rųšies šeimynos, kartais savo rųšies vienpatybė, kadir laikina. Ir žmonės poruojasi. Apsiveda. Apsivedimas užtikrina sveikiausį lytinį gyvenimą. Tai senai pastebėta. Lyties higiena, galima sakyti, reikalauja apsivesti, nes reikalauja lytinių santikiavimų. Senberniai, aplamai imant, daugiau serga, daugiau kankinasi visokiais pakrikimais kuno ir dvasios. Reiškia, apsiveskite visi sveiki vyrai.

Ekonominės sąlygos kartais verčia atsižadėti šeimynos, bet galų gale kiekvieno vyro pareiga yra turėti vaikų sulig savo išgalės (uždarbio). Netikęs saugojimas moteries nuo užvaisinimo dažnai kainuoja daugiau, negu vienas ar du vaikai. Neužmirškite tai. Galų gale, kas-gi vaikų nenori? Aš nesakau, kad reikia vaikais apsikrauti. Vienok turiu štai ką pasakyti: Daug yra musų lietuvių, kurie galėtų (pinigiškai imant) vaikų turėti, o jų kratosi visokiais budais; senatvės sulaukę paskui norėtų vaikų, bet jau nėra galimybės... Jei įstatymai leistų aš pasakyčiau kaip apsisaugoti nuo apvaisinimo, bet viešai niekuomet nesakyčiau: pasakyčiau tiktai tiems, kurie vaikų jau turi ir tiems, kurie neturi iš ko vaikus auginti. Nekitaip.

Reikia atsiklausti proto.

Gamta mums suteikė įvairių instinktų ir jutulių, kuriuos dažnai reikia kontroliuoti. Savo apetitams ir norams negalime pasitikėti. Klausydami tiktai alkio, mes lengvai galime persivalgyti. Klausydami ir sekdami lyties instikto užgaidas, mes pasielgtume labai žvėriškai. Užtat ir lyties dalykuose reikia atsiklausti proto bei logikos. Gamta kiekvieną vyrą veda, taip sakant, į piktą pagundinimą — reikia auklėti stipri valia, reikia pagundoms nepasiduoti. Draugijoje gyvendami mes privalom draugijos labui savos laisvės dalį paaukauti. Jųs žinote, kad vyras lyties dalykuose laimingesnis už moterį. Nebukite moterų engėjais!

Perdaug miego kenkia sveikatai kaip ir neužtektinai miego. Augęs žmogus turi kasnakt aštuonias valandas miegoti.

—o—

Netikėk į pagarsintus „tikrus gydymus".

—o—

Kur musės burbia apie maistą, žinok, kad ten giltinė galanda dalgį nukirsti tavo gyvybę. Musė yra giltinė.

Domas Klausutis.

Iš "Krikščioniškosios" Politikos Laktų

(Tąsa)

Tiesa, Ambasadorių Konferencija padarė savo nutarimą, pasiremdama Versalės taikos sutarties 87 straipsniu, Saint-Germain-en-Laye taikos sutarties 91 straipsniu; atsižvelgdama Lenkijos reikalavimų (1923. II. 15), Lietuvos Vyriausybės notos (1922. XI. 18), Lenkijos pripažinimą Galicijai autonomijos, sutarčių, pasirašytų tarp Santarvės valstybių ir Lenkijos (1919. VI. 28), susitarimo Rusijos ir Lenkijos del valstybių sienų, Tautų Sąjungos Tarybos nutarimo (1923. II. 2). Tačiau tie visi išvedžiojimai yra lygūs Piloto Pontijaus dekreto išvedžiojimams. Jei, ponai: Erie Phipps, E. Poincare, Romano Avezzana ir M. Matsuda (Anglijos, Prancuzijos, Italijos ir Japonijos atstovai), dalyvaujant lenkų imperialistinės enercijos atstovui Zamoyskiui, riša pasaulinės taikos problemas vadovaudamiesi Napoleono Bonaparto logikos dėsniu, čia rimtų išvadų daryti nebėra reikalo. Inter arma silent leges (Kur ginklai kalba, ten įstatymai tyli). Lietuviškai tariant: keno galia, to ir valia. Bet gal čia tulas prikištų: Litera scripta manet (Kas plunksna parašyta, nė kirviu neiškirsi). Taip.

LIETUVIŲ TAUTA NEIŠSIŽADĖS VILNIAUS.

Bet lietuvių tauta konstatavo Ambasadorių Konferencijos nutarimą Lenkijos sienų reikalu, *archyvo dokumentu* ir daugiau nieko. Lietuvių tauta *nesutinka* buti Rymo galdiatorių rolėje, ir pasaulio smurto viešpačiui nusilenkti, ištarus: Morituri te salutant (Tave sveikina miriop pasmerktieji). Lietuvių tauta (išskyrus Lietuvos kunigiją ir geroką burelį tamsių davatkėlių), nenusilenkia ir pačiam popiežiui; ji griežtai pasmerkė popiežiaus konkordatą su Lenkija. Bendrai sakant, tą visą komediją lietuvių tauta supranta Orbis pictus (Pasaulį paveikslėliuose). Delto, nors Ambasadoriai dar šimtą kartų patvirtintų Vilniaus aneksijos aktą, lietuvių tauta jo nepripažins, ir jei ne per kelerius, tai per dešimtį metų atsiims Vilnių sau. Tokį nusistatymą galime patikrinti iš lietuvių tautos veteranų pasiskundimo pasaulio tautoms ir Lietuvos politinių organizacijų pareiškimo Vilniaus reikalu (1923. III. 30.), protesto rezoliucijos (1923. IV. 2.) ir Lietuvos Vyriausybės notos Ambasadorių Konferencijai (1923 m. IV. 16).

Reikia čia pažymėti, jog Ambasadorių Konferencijos nutarimui daug padėjo, mums jau pažįstamas p. Hymansas. Ne kitas, kaip p. Hymansas suktais savo „federacijos" projektais sudarė tokią situaciją, kurią geriausiai išnaudojo didysis Lenkijos šalininkas p. Poincare. Prancuzai, šventvagiškai išplėšę Lietuvos širdį, atidavė Lenkijos judams. Tas pats p. Hymansas atmetė lietuvių skundą (1923. IV. 21) del viršminėto Amb. Konf. nutarimo, kai Lietuvos valdžia norėjo tą nutarimą apeliuoti į Tarptautinį Teismą.

Nedarydami didelių išvadų čia turime dar pažymėti del Ambasadorių Konferencijos nutarimo, štai ką:

1) Amb. Konf. nutarime falsifikuota (iškraipyta) Lietuvos Vyriausybės notos turinys (1922. XI. 18);

2) Amb. Konf. neturėjo teisės daryti šio akto, pasiremdama Versalės sutarties 87 straipsniu, nes Lietuva po Versalės sutartimi nėra pasirašiusi;

3) Amb. Konf. pripažino Lenkijai tą Lietuvos dalį, kurią Maskvos sutartimi Tarybų Rusija yra pripažinusi Lietuvai;

4) Amb. Konf. sulaužė Tautų Sąjungos nutarimą (1921 m. rugsėjo m. 20 d.), kuriuo suverenumo teisės į Vilnių buvo pripažintos Lietuvai;

5) Amb. Konf. atidavė Vilnių Lenkijai *separatiniu budu, t. y. konferencijoje nedalyvaujant Lietuvos atstovui, kuris dalyvauti nebuvo kviestas; lygiai nereikalauta iš Lietuvos Vyriausybės jokių informacijų ar pasiteisinimų ir tt.*

Iš to viso, kas aukščiau pasakyta, aišku kuriose aplinkybėse įvyko galutinis Vilniaus aneksijos aktas per Amb. Konferenciją. Čia rodos nebereikia daryti jokių išvedžiojimų, norint įrodyti Amb. Konferencijos *šališkumą,* rišant Vilniaus klausimą. Gal toks p. Poincare, vienas didžiausiųjų Didžiojo Karo kaltininkas, ir džiaugiasi savo „laimėjimu", bet visas pasaulis teisingai suprato Vilniaus išsprendimą *neteisėtu* ir delto šis Amb. Konf. padarytasis aktas turės buti panaikintas. Lietuviai be Vilniaus per visus amžius nenurims, jį iš lenkų atsiims.

SUMYNĖ TEISYBĖS DĖSNIUS.

Tokiu pat komedijos aktu Ambasadorių Konferencija atidavė Lenkijai ir Rytų Galiciją, *pamindama po kojų teisėtumo dėsnius...*

Galiausia Vilniaus klausimas buvo nukeltas į ketvirtąjį Tautų Sąjungos plenumo posėdį (1923. rugsėjo 3 d. Ženevoje), kur Vilnius tapo galutinai palaidotas, p. Hymansui iškilmingai atkalbėjus laidotuvių ekzortus...

Šiame T. S. Posėdy Lietuvos ir Lenkijos ginčas pateko į 23-jį dienotvarkės punktą. Klausimas buvo taip suformuluotą, jog iš anksto galima buvo spėti kokių vaisių susilauksime iš Tautų Sąjungos nutarimo. Lenkai šį kartą triumfavo ir tyčiojosi iš Lietuvos delegatų reikalavimų, pašiepdami jų motyvus ir nesigilindami į minėtojo T. S. posėdžio smulkmenas.

Čia pažymėsime kas mums yra svarbiausia. T. S. Vilniaus klausimas pateko į šeštąją komisiją, kurios pirmininku buvo p. *Hymansas.* Ir, žinoma, klausimas buvo „greit" išrištas: p. Hymansas, kaipo „didžiausias autoritetas ir žinovas" pareiškė, kad šis klausimas yra galutinai išspręstas ir nebegali buti nė svarstomas; kas liečia juridinio klausimo dalį pasiulė atiduoti pirmajai komisijai. Žinoma, klausimas buvo išrištas tokioje propozicijoje, kaip p. Hymansas pasiulė, nežiurint Lietuvos delegacijos jokių protestų.

Del charakteristikos, įrodyti Hymanso šališkumą, čia padarysime keletą citatų Hymanso raporto pareiškimų išvadose.

Pirmiausia p. Hymansas savo pareiškime Tautų Sąjungos Tarybai (1923. III. 21.) pareiškė tvirtą nuomonę, kad politinės sienos tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo pravestos Versalės sutarties nuostatu, girdi, neva Lietuvai taip prašant. Taigi šis klausimas belikęs istorijos dalyku. „Kas del Suvalkų sutarties, taip dažnai lietuvių minimos tai esą buvo tik *„provizoris modus vivendi', pažymint demarkacijos liniją tarp dviejų kariuomenių, kuris jokiu budu nelietė teritorialių teisių, — šia sutartimi Lenkija nebuvo atsisakiusi nuo savo teisių prie Vilniaus..."*

(Daugiau bus)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

PIRMEIVIAMS.

(Tąsa iš pereito num.)

Politiniam gyvenime mes galime buti republikonai, demokratai, liaudininkai, socialistai, komunistai, sąjungiečiai, sandariečiai, pažangiečiai ar kokiais tik vardais nepasivadintumem. Politinis musų nuomonių skirtingumas tvarko valstybinį gyvenimą, bet draugijinis gyvenimas pirmeivių tarpe turėtų turėti ir savo tam tikrus ryšius. O išmintinga butų, kad pirmeviškoji visuomenė turėtų vieną draugijinį sąryšį, taip kaip atžagareivių visuomenė kad turi vieną Romos Katalikų bažnyčios diktaturą. Atžagareiviškoji visuomenė yra aprupinta privačiais jų reikalais. Jų vadai, vadinami kunigai, už patarnavimus privačių šeimynų reikalams pelno sau gerą pragyvenimą; jie organizuoja minias į įvairias draugijas, įvairias partijas ir visur minioms vadovauja, delto ir yra jėga jų rankose — šiandien visa Lietuvos valstybė jų kontrolėje.

Pas atžagareivį gimė kudykis, jų vadovas pašlakštė, suteikė kudykiui vardą; jaunieji susimylėjo, kunigas paskelbė iš sakyklos, davė palaiminimą akyvaizdoje liudininkų; ištiko nelaimė, pasimirė, kunigas apkodylavo, atlaikė pamaldas, „nusiuntė" mirusio vėlę pas Augščiausį, suramino likusią našlę su vaikeliais, davė patarimą. Visuomenei tas patinka; ji nori fosforų ir ji apmoka už viską.

Ar pirmeiviškoji visuomenė turi ką nors panašaus? Ne, neturi! Žinoma, čion Amerikoje laisvas žmogus turi progos gyventi taip, kaip jam jo protas diktuoja. Gali pats vadinti savo naujai gimusį kudykį tokiu vardu, kokiu esti užregistruotas valdiškoje įstaigoje. Gali jaunavedžiai priimti šliubą teisme ar pas prisaikintą notarą. Bet koks-gi atsinešimas netik jau pačių lietuvių, bet ir svetimtaučių, kurie kad ir valdiškose įstaigose dirba ir teikia tokiuose atsitikimuose patarnavimus? Veik kiekvienas priklausantis prie kokios nors privatės bažnyčios, su panieka žiuri, kad lietuvis, dargi pirmeivis, neturi institucijos, kuri patarnautų privačiuose šeimynų reikaluose. O už vis yra blogiausia, kad mirus laisvamaniui nėra kur jo kunas padėti; reikia kreiptis į kokios nors sektos privačią įstaigą, kad daleistų palaidoti savuose kapuose mirusio kuną. Visoje Amerikoje randasi lietuvių laisvos kapinės turbut tik Shenandoah, Chicago ir Wyomingo klonyje. O visur kitur, jei kunigas nesužinojo, kad laisvamanis serga mirtinai, neapsilankė prie ligonio, tai paskui lupa kiek tik nori už daleidimą laidoti „šventintose kapinėse". O nemokant kunigui kiek jis reikalauja, reikia kreiptis pas svetimtaučius, kad ir ne Romos katalikus, tai vis viena tikėjimo atstovus, kad palaidojus mirusio kuną. Dabar šios gadynės lietuvių kunigai, nors už pinigus laisvamanius leidžia laidoti savo kapuose, bet seniaus nebuvo galima šito pasiekti. Buvo nemažai net tokių atsitikimų, kad laisvamanį laidojant, lydint į kapus, sutaisydavo fanatikai kačių muziką ir užpuldinėdavo tokias laidotuves.

Pažangioji visuomenė privalėjo turėti organizaciją, kuri aprupintų kiekvienos šeimynos ir kiekvieno pavienio privačius reikalus. Butinai turėjo turėti tautišką bažnyčią-žinyčią ir turėjo buti Vaidylos, kurie patarnautų kiekviename reikale. Žinyčia, vieta susirinkimų, kur yra išguldinėjama Biblija, raštas šventas, toje prasmėje kaip yra parašyta. Vaidylos gali pateikti prakalbą kiekvieną šventadienį vis kita tema. Kiek yra mokslo šakų, apsišvietęs žmogus, tapęs vaidyla — visuomenės švietėju lai tik su atsidėjimu aiškina, tai kiekvienai dienai per metus ras tiek daug gražiausios medžiagos duoti žmonėms sveikas pamokas, kad nereikalaus gazdinti nei pragaru nei Dievu, nei pusti prietarus žmonėms į akis. Tokie vaidylos butų musų vadovais, apmokami žmonės, tik tam tikslui. Tuomet ir jaunimą galėtumem auklėti ir mokyklas steigti, nes turėtumem organizaciją, kuri rupintųsi pirmeivių žmonių privačiais reikalais ir tuomet musų profesionalai bei biznieriai butų apsaugojami nuo boikotavimo, nes stovėtų jėga prieš jėgą.

Taigi ir Lietuvoje pirmeiviai nepadarykite tos klaidos, kokią mes Amerikos lietuviai esame padarę. Jųs tverkite tikrai tautišką žinyčią, kurioje jusų privačiai reikalai butų aprupinami, kad nepasikartotų toki atsitikimai kaip su velioniu A. M. Martum, kuris, visą savo amžį dirbęs Lietuvai, nerado sau šešių pėdų vietos Lietuvos žemelėje. Kuogreičiau jųs šitą darbą pradėsite Lietuvoje, juo greičiau permušite dvasios kalėjimo storą sieną. O ar anksčiau ar vėliau tas turės buti atlikta.

TAIKOS PRADŽIA EUROPOJE

(Pagal *C. Delesle Burns,* iš anglų kalbos — *V. Dargvainis).*

(Tąsa)

Žinoma, pirkliai pereidavo sienas ir pardavinėdavo savo prekes, lig tie svetimšaliai ir nebuvo velniais. Dailininkams ir mokslininkams vyriausybės gelbėdavo pereiti sienas. Daugumas žmonių betgi tikėjo, kad, nežiurint prekybos, meno ir mokslo santykių, vyriausybės, kaipo tokios, buvo priešingai viena prieš kitą nusistačiusios. Thomas Hobbes, įgavęs savo pažiuras dalinai del to, kad buvo Prancuzijoje, pareiškė, kad vienintėlė vyriausybių pareiga sulig svetimšaliais yra tame, kad jų neįsileidus. Ir teisybė yra posakyje, kad „sukeldami dulkes, nematome skundo'".

Pagaliaus, devynioliktame amžiuje *teorijoje* dar buvo tikima, kad kiekviena valdžia yra visai nepriklausoma nuo kitos valdžios; *praktikoje* gi tie asmens, kurie sudarydavo valdžią, negalėjo daryti visa to, ką norėjo, jei neprisitaikydavo prie kitos valdžios sudarančių asmenų bendrų taisyklių. Vieno kurio nors krašto prekių nebuvo galima parduoti kitame, jei šito krašto prekių nepirktum pirmąjam kraštui. Todel bendrai dviejų ar ir kelių kraštų naudai daromos yra prekybos sutartys. Po ilgų dvejojimų įvairių valdžių atstovai pradėjo rinktis į konferencijas bendriems įvairių tautų interesams svarstyti, lygiai kaip kad rinkdavosi mokslininkai ir prekybininkai. Eventualiai valdžios sutiko įkurti pastovias įstaigas atlikti tokiems darbams, kurių šiaip nei viena atskira ir pati viena valdžia nebutų galėjusi atlikti. Šitokiu budu buvo užtiestas pamatas ir dabar veikiančiai Tautų Sąjungai.

Tarptautinė Pašto Sąjunga („Universal Postal Union") yra viena seniausiųjų organizacijų, įkurtų valdžių tarpusaviems santykiams palaikyti. Ji buvo įkurta 1874 metais. Pirm to laiko laiškas, siunčiamas į užsienius, galėjo kainuoti nežinia kiek, priklausomai nuo kelių, kuriais jam prisieidavo keliauti, ir siuntėjas beveik negalėdavo iš anksto žinoti, kiek gali kainuoti persiuntimas laiško. Pavyzdžiui, laiškas iš Amerikos į Australiją galėdavo kainuoti 5 centus, ar 33 centus, ar 45 centus, ar 60 centų, ar 1 dol. ir 2 centu už unciją. Žinoma, tai buvo labai nepatogu ir kliudė prekybai. Po daugelio ginčų pagaliau susitarta, kad visos valdžios vežios kitų kraštų piliečių laiškus sutartomis kainomis. Tas naujas systemas patiko visiems, išskyrus persus, kurie skundėsi, kad britai ir amerikiečiai siunčia daugybę Biblijų ir kad esą per brangu vežioti Biblijas ant kupranugarių. Persijai buvo paskirtas kitoks mokesnis, imant domėn, kad jie neišlygina kainų skirtumą ir nesiunčia tokio pat, kai ir Biblijų, skaičiaus savo Korano į Angliją ir į Ameriką. Ir šitai viso pasaulio laiškai yra vežiojami tarptautiniais susitarimais. Bet kuris kad ir nedidelio kaimo laišknešys, nešąs laišką su užsienių pašto marke, atlieka tarptautinio valdininko pareigas ir parodo naują ir stebėtiną tautų ir taikos santykiavimų išsiplėtimo organizaciją.

Kitą šitos ryšies bendro valdžių darbo pavyzdį teikia Tarptautinis žmonių Sveikatos Biuras („International Office of Public Health"), įkurtas Paryžiuje 1907 metais. Antrojo Skyriaus pabaigoje minėjome, kad epidemijos gali buti pavojingos civilizacijai; padidėjęs devynioliktame amžiuje laivininkystės greitumas ir kiekis lengvai galėjo prisidėti prie platinimo epidemijų, nežiurint medicinos atsiektos pažangos. Europoje buvo choleros epidemijos 1830, 1848, 1851, 1865, 1884 ir 1892 metais. Jos atėjo iš Rytų. Nedaug tegelbėjo karantinas, t. y. išskyrimas laivų, su keleiviais ir prekėmis, nužvelgus juos atėjus iš užkrėstų liga uostų. Pagaliau, 1903 metais Suez'e buvo įkurta tarptautinė komisija, kuri turėjo veikti lig barjeras ir turėjo saugoti Europą ir Ameriką nuo pareinančių iš Azijos limpamų ligų. Tuo pačiu laiku buvo sutarta, kad įvairių kraštų valdžios gelbės viena kitai, skelbdamos apie atsirandančias jų teritorijose limpamas ligas. Ir štai, valdžia jau nebebuvo metodas apsisaugojimui nuo svetimtaučių, neįsileidžiant jų per sieną, bet tai buvo jau tam tikras pasaulinis systemas visų kraštų civilizuotam gyvenimui remti ir tobulinti.

1914 metais buvo jau daugiau ne dvidešimts penki biurai, arba organizacijos, įkurtos įvairių valdžių tarptautiniam darbui dirbti, kurio tikslu yra teikti visų kraštų piliečiams juodaugiausia naudos. Šitai buvo revoliucija; bet nedaug kas težinojo tuos faktus ir dar mažiau kas apie juos tegalvojo.

PRIEŠ DIDĮJĮ KARĄ.

Vandenyno Laivai. — Naujasis Bruzdėjimas, Skurdas ir Ginklai.

Nauja tarpusavių santykių organizacija, kai jau matėme, augo devynioliktuoju amžium; dabar tenka pakalbėti apie tai, kaip tasai systemas veikė. Nuo aštuonioliktojo amžiaus permainos buvo labai greitos, bet dvidešimtojo amžiaus pradžioje naujo santykiavimų metodai pasidarė taip plačiai taikomi ir taip paprasti, kad kiekvienam jie jau atrodė naturalūs, butini ir neišvengiami. Kitaip sakant, mes pasiekėme taip pastovaus naujo systemo, kaip kad buvo pastovus Viduramžių systemas, išsilaikęs per tris šimtus metų. Pažiurėkime, kas atsitiko ir kaip gyvenimas tobulėjo prieš karą. Vyriausiais atžvilgiais tas systemas išliko po karo ir veikia dabar.

1914 metų ramųs žmonių užsiėmimai visame pasaulyje buvo labai domingai ir tiksliai suorganizuoti. Žiemių Amerikos gyventojai kas metai siųsdavo daug javų į Angliją, Vokietiją ir kitas Europos dalis. Senosios Rusijos gyventojai irgi siuntė savo javus į Europą, tuo tarpu Anglija ir Europa siuntė Amerikon ir Rusijon, mainais už jų javus, rubus, mašinas, įnagius. Toliau, Amerika siuntė į Žiemių Prancuziją, į Vokietiją ir į Angliją žalią medvilnių medžiagą, kur daugybė darbininkų verpė ją ir audė. Dalis tų audinių buvo dėvima Europoje, dalis gi — Kinijoje, Afrikoje ir kitur.

Europon buvo siunčiama tam tikruose laivų šaldytuvuose mėsa iš Argentinos ir Naujosios Zelandijos. Žibalas motorams buvo siunčiamas iš Žiemių Amerikos, iš Burmah ir iš Persijos tam tikslui pritaisytuose laivuose — tankuose. Iš olandų Rytų Indijos ėjo kopra (džiovinti kokoso valaknai), iš kurios buvo dirbamas margarinas; iš Afrikos tropikų krašto ėjo palmų branduoliai margarino ir muilo reikalams gaminti. Bet beveik visus tuos produktus reikėjo apdirbti dideliuose Europos ar Amerikos miestuose. Tokiu tai budu žmonės gaudavo iš kitų tolimų kraštų netik maistą, rubus ir prabangos daiktus, bet ir šiaip savo pragyvenimo darbams ir pelnui medžiagos ir įmonių.

Europos ir Amerikos žmonės, vartodami iš svetur atgabentą maistą ir drabužius, priprato ir prie tokių prabangos daiktų, kaip kava, arbata, tabakas, atgabenamų iš šiltų kraštų. Metinės tų daiktų prekybos negalėtum pergabenti ir į šimtą metų tomis arklių ir vežimų įmonėmis, kokios buvo vartojamos aštuonioliktame amžiuje. Šių laikų prekybai daug pagelbėjo geležinkeliai ir garlaiviai. Bet žmonės taip priprato prie arbatos ir tabako, kad jie niekados ir nebegalvoja, niekados ir nepamąsto apie tai, keno darbas gamina jiems tuos dalykus. Jie dabar kasdien suvartoja daugiau užsienių produktų, negu jų proseneliai suvartodavo į metus ir pertai daugiau priklauso nuo svetimšalių darbo. Bet didžiuma žmonių vis dar mano — jei jie kada nors mano — apie svetamšalius taip pat, kaip ir jų prosenėliai manydavo. Visos gyvenimo sąlygos pasikeitė, bet žmonių mintis pasiliko ta pati, nei kiek nepasikeitusi.

Apsimainymas prekėmis buvo taip tobulas ir dažnas, kad sunku butų detališkai tai nupiešti. Bet buvo bendrų skirtumų ir bendrų ryšių tarp tautų, kuriuos ir reiktų suminėti. Pavyzdžiui, daugybė žmonių Anglijoje, Škotijoje, Vokietijoje, dalinai Prancuzijoje ir Italijoje dirbo įvairius daiktus pardavimui; medžiaga, kokią jie vartojo savo dirbiniams, pareidavo iš visai kitokių žmonių, iš Jungtinių Valstybių ir iš Afrikos. Šitokiu budu atsirado kontrastas tarp „pramonės kraštų" ir „žalios medžiagos kraštų"; „žalios medžiagos" kraštuose stengėsi įgyti kontrolės ir jėgos „pramonės" kraštai.

(Daugiau bus)

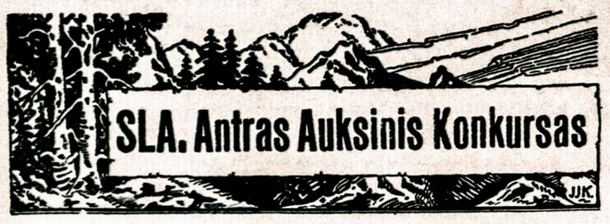

PIRMIAUSIAI REIKALINGAS PAGRINDAS.

SLA. narys jaunuolis pajudino labai svarbų klausimą Amerikos lietuvių jaunimo pritraukimui prie lietuvių gyvenimo ir pirmoje vietoje prie SLA. Ir tame savo straipsnyje pasakė daug karčios teisybės Amerikos lietuvių gyvenimo vadams, kad jokio rimto ir realaus darbo nebuvo dirbama jaunimui palaikyti prie lietuvių viešojo gyvenimo. Pasakyta vien šventa teisybė!

Taipgi minėtas darbuotojas pilnai teisingai numato, kad musų Susivienijimas yra tos rušies organizacija, į kurią dar butų galima pritraukti didesnis skaitlius čion augusio jaunimo. Netenka ginčytis, kad tik tuomet bus galima daugiau jaunimo pritraukti į Susivienijimą, kuomet jaunimui bus sudarytos tinkamos sąlygos musų organizacijoje darbuotis ir naudotis tinkamais įrengimais, kokius turi panašios amerikonų organizacijos.

Bet visų pirma jau reikia turėti Susivienijime šiek tiek daugiau jaunimo, kad pradėti rimtai svarstyti minimo darbuotojo pakeltąjį klausimą, butent įkurimą atskiriose lietuvių kolonijose SLA. kuopų nuosavų atatinkamų viešų namų. Kas labiausiai reikalinga musų jaunimui, tai tik jis pats geriausiai nusimano ir pats galėtų daugiausiai tuo reikalu pasidarbuoti. Su amerikonų panašiomis organizacijomis mes nesusilyginsime. Amerikonų tokios organizacijos narius skaito šimtais tukstančių ir savo kapitalą milionais dolerių, tad bepigu joms kad ir porą šimtų tukstančių dolerių įdėti kas metai į nejudomą nuosavybę, įkuriant atatinkamas įstaigas atskiruose miestuose. Susivienijimas gi neturi pilnai nei 20,000 narių, o kapitalas nei miliono dolerių nesiekia. Ir nors musų organizacijos tvirtumas ir saugumas finansiniu žvilgsniu yra geresnis net už nekurias skaitlingas ir turtingas amerikonų organizacijas, tačiau didesnių sumų pinigų įdėti į nejudomą nuosavybę, kuri butų SLA. kuopų ir dalinai Centro nuosavybe, negali, nes permažas kapitalas tokiam darbui.

Vienok negalima sakyti, kad Susivienijimui tas visiškai negalima. Neabejoju, kad ir musų organizacijai tas galima pasiekti, tik, žinoma, iki aprubežiuoto laipsnio. Bet pirmiausiai reikalingas pagrindas tuo reikalu rupintis — reikalingi toki SLA. nariai, kuriems arti prie širdies tas klausimas stovėtų ir jie visu pasiryžymu darbuotųsi jo įgyvendinimui. Ir tokiais SLA. nariais gali buti tik čionai augusis jaunimas.

Todel pareiga pačių jaunuolių pradėti tuo reikalu darbuotis. Kurie jaunuoliai jau yra SLA. nariais, jų pareiga kalbinti savo draugus ir pažįstamus prisirašyti prie SLA., kad trumpoje ateityje butų galima sudaryti savistovios jaunimo kuopos nors visose didesnėse lietuvių kolonijose. Ypač dabar — šio Antro Auksinio Konkurso metu SLA. nariams jaunuoliams yra gera proga pasidarbuoti, nes užtai dar ir gerą atlyginimą gaus kiekvienas, kuris pasidarbuos . suaugusio jaunimo kuopos sutvėrimui. Ir jei ateinančiam SLA. Seime butų atsiųsta atstovai nors nuo dvidešimt tokių jaunuolių kuopų, tuomet jau butų visai kitas reikalas visais jaunuolius liečiančiais klausimais. Mes, senesnieji SLA. nariai, kurių ir psyhologija ir papročiai yra skirtingi nuo čionai augusio jaunimo, iš pačių jaunimo atstovų sužinotumem ko jie pageidauja musų organizacijoje, kokie jų reikalavimai yra ir kas reikia daryti, kad visą Amerikos lietuvių jaunimą sutraukus į SLA.

Taigi ir jaunuoliai SLA. nariai, ir net visi tie senesnieji SLA. darbuotojai, kuriems brangi yra musų visų organizacija, pasidarbuokime šiuo svarbiu reikalu nors šio konkurso metu, o su laiku visi musų troškimai ir pageidavimai išsipildys. Jaunimas yra brangus visam musų gyvenimui, ypač jis yra brangus ir reikalingas Susivienijimui. Taipgi ir Susivienijimas yra reikalingas musų jaunimui, nes be pašalpos ir apdraudos negali gyventi nei vienas žmogus.

SLA. narys senuolis.

KONKURSO DARBUOTOJU PRANEŠIMAI

13 kp., Minersville, Pa., org. J. Staneika praneša: „Skubinu pranešti, kad man vėl pavyko gauti du naujų nariu į SLA. Tačiau vaikų prirašyti negalima, nes dauguma tuojaus atsako, kad jų vaikai ‚inšiuryti' į kokias ten kompanijas. Tokiu budu ir negaliu vaikų prirašyti prie SLA."

Gerai, kad brolis Staneika nuolatos praneša savo darbuotę ir vis po 2 naujų narių. Jei tuo tarpu nepavyksta užtikti tokių vaikų, kurie nebutų jau „inšiuryti", tai kodel nepabandyti pasidarbuot tarpe augusio jaunimo. Ir gal pavyktų garsioje Minersvilėje sudaryti pirmą SLA. jaunimo kuopą.

129 kp., Chicago, Ill., pirm. K. S. Grišius rašo: „Oficialiai pranešu kuopos vardu, kad musų kuopa įgaliojo SLA. 36 kuopos organizatorių A. S. Bradčiulį dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse ir musų kuopos vardu. Mat brolis Bradčiulis yra skaitomas šampionu tarpe visų Čikagos SLA. organizatorių, o kadangi yra nemaža lietuvių, kurie del įvairių priežasčių nenori prisirašyti prie 36 kuopos, todel mes davėme progą broliui Bradčiuliui tokius lietuvius prirašyti į musų kuopą, kuri turi gerą vardą visoje Čikagoje. Musų noru yra, kad visi geri lietuviai prigulėtų prie SLA. Tokis musų kuopos susitarimas su broliu Bradčiuliu yra naudingas ir musų kuopai, ir org. Bradčiuliui ir geriems lietuviams, kurie nori prigulėti prie SLA., tik žiuri į kokią kuopą prisirašyti. Bet mums reikalinga irgi oficialiai žinoti, kaip į tai atsineš SLA. Centras ir ar skaitys brolį Bradčiulį pilnateisiu musų kuopos organizatorium šiame Antrame Auksiniam Konkurse?

Suprantama, kad Centras prieš tokį 129 kuopos pasirinkimą nieko neturi ir negali turėti. Centrui svarbu tik tas, kad kiekviena kuopa išsirinktų energingą ir darbštų organizatorių ir kad tokis organizatorius butų SLA. nariu. Taigi, SLA. Sekretorės pareiškimu, brolis Bradčiulis skaitomas pilnateisiu 129 kuopos organizatorium. Pagaliau, Centras nei nedrįstų priešintis tokiam 129 kuopos pasirinkimui, kuomet eina klausimas apie brolį Bradčiulį. Kas tai matė priešintis Čikagos SLA. organizatorių šampiono pasiryžimui darbuotis SLA. labui! Jei brolis Bradčiulis apsiimtų organizatoriauti ir visoms Čikagos SLA. kuopoms ir tai Centras turėtų tylėti. Mat visi šampionai jau tokias ypatingas teises įsigija.

S. L. A. REIKALAI

OFICIALIS PRANEŠIMAS S. L. A. 2-ro APSKRIČIO KP. ŽINIAI.

SLA. 2-ro apskričio metiniam suvažiavime 18 d. sausio, 1925 m., padarė sekamą tarimą: „Apskritys ragina visas šios apylinkės kp. remti gyvuojančias vaikų draugijėles, o kur nėra jų — organizuoti." Delei šio tarimo SLA. 2-ro apskričio valdyba, birželio 22 d., gavo iš SLA. Centro Pildomosios Tarybos, sekamą laišką:

Šiuo pranešame, kad SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavime, įvykusiame 4—5 dd. šio mėnesio pakelta klausimas delei 2-ro ir 9-to apskričių nutarimo, kuriuomi įsakoma prigulinčioms prie šių apskričių S. L. A. kp. remti pašalines vaikų draugijėles, o kur nėra tokių — organizuoti jas. Apsvarsčius šį klausimą paaiškėjo: (Toliau cituojama SLA. Pildomosios Tarybos nutarimas aukščiau minėtu reikalu, kuris jau tilpo „Tėvynėje" Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokole ir SLA. nariams yra žinomas, todel nematome reikalo tatai kartoti. **„T." Red.**).

SLA. 2-ro APSKRIČIO VALDYBOS PAAIŠKINIMAS.

Pildydami P. T. įsakymą matome reikalo pridėti savo paaiškinimą.

Pirmiausiai reikia žymėti, kad P. T. nevisai teisingai aiškina minimą tarimą: Ne pačiam tarime nepažymi, kad kuopos **verčiamos** organizuoti ar remti **pašalines** vaikų draugijėles, negi apskričio valdyba savo laiškuose vertė kp. tai daryti. Valdyba tik išsiuntinėjo kuopoms apskričio tarimą, pažymėdama, kad ligšiol permažai yra jaunuolių SLA. ir kad čia augusio jaunimo turime gauti ir gausime, kuomet prisidėsime prie jų auklėjimo.

Iš 18 kp., priklausančių prie apskričio, tik viena prisidėjo prie globojimo tenai ėsančios vaikų draugijėlės ir į mėnesį laiko gavo 8 narius į SLA. vaikų skyrių, jau tas rodos gana aišku, kad nutarimas buvo vykdomas tikslu įtraukti jaunuolius į SLA. Taip jį suprato ir SLA. 2-ro apskričio valdyba ir todel jis nebuvo suspenduotas, kuomet patarė Prezidentas St. Gegužis tai padaryti, apskričio valdybai. Apskričio valdyba visados buvo tos nuomonės, kad norint įtraukti jaunuolius į SLA., tai turime su jais kuoplačiausiai draugiškus ryšius turėti.

Nors Pildomoji Taryba dar ir iki šialai neįtikino SLA. 2-ro apskričio valdybos, kad minimas SLA. 2-ro apskričio tarimas, jaunuolių klausimu, kokiu nors budu kliudo prirašinėjimui jaunuolių prie SLA., bet pildydami SLA. Centro Pildomosios Tarybos įsakymą šiuomi pranešame, kad aukščiau minėtas SLA. 2-ro apskričio nutarimas liekasi suspenduotas.

SLA. 2-ro apskričio valdyba:

Paul J. Petronis — pirm.,
J. M. Gelgauda — org.,
E. Mačenskienė — ižd.,
M. Bacevičius — sekr.

Redakcijos pastaba. Suprantama, niekas neįtikins tokių žmonių, nors ir aiškiausią teisybę skelbdamas, kurie išanksto yra nutarę tos teisybės nematyti. Taigi ir šiame atsitikime SLA. 2-ro apskričio valdyba, užsimerkusi prieš aiškią teisybę, norėtų varyti savo pradėtąjį darbą, prisilaikydama jezuitinio principo: tikslas pateisina priemones, tik nelaimė, kad Susivienijimas turi įstatymus ir priseina tiems įstatymams nusilenkti. Net ir šiame savo pareikštame SLA. 2-ro apskričio valdyba pabriežia, kad tas apskričio tarimas **neverčia** kuopų remti ir organizuoti **pašalines** vaikų draugijėles. Mat nutarime nėra žodžio **pašalines**, todel apskričio valdyba mano, kad ji turi labai „tvirtą" faktą išsiteisinti, kad nutarta **nepašalines** vaikų draugijėles remti ir organizuoti. Jei nevaldomos SLA. įstatymais draugijėlės nėra pašalinėmis nuo musų organizacijos, tai kokiomis jos yra? Pagaliau, ką bendro su Susivienijimu turi tokia „Ateities Žiedo" draugijėlė, kurios rėmimas, pildant minimą 2-ro apskričio nutarimą, net vaidus sukėlė SLA. 139-toj kuopoj? Ar ir šita draugijėlė nėra pašalinė nuo SLA.?

Kas liečiasi žodžio **verčiamos**, tai irgi nieko nevertas argumentas, kad kuopos **nėra** verčiamos pildyti tą apskričio nutarimą. Jei SLA. 2-ro apskričio suvažiavimų nutarimai neturi jokios svarbos ir niekas neverčia jo narius tokius nutarimus pildyti, tai kuriems galas 2-ras apskritys šaukia suvažiavimus ir daro nutarimus? Kiekvienas protaujantis žmogus supranta, kad bent kokios teisėtos organizacijos nutarimai yra privalomi pildyti visiems jos nariams. Šito nuo SLA. narių reikalauja ir musų organizacijos įstatymai ir jei bent kokių teisėtų nutarimų nariai nepildo, tai jie **priverčiami pildyti**, jei nori organizacijos nariais pasilikti. Kiekvienas visos organizacijos, ar jos teisėto vieneto, nutarimas jau savaimi yra vertimu jį pildyti.

Tačiau SLA. 2-ro apskričio valdyba šitos teisybės nenori matyti ir didžiuojasi, kad „Pildomoji Taryba jų neįtikino". Vyrai, nebukite maži vaikai ir neieškokite neprotaujančių žmonių SLA. narių tarpe — nedarykite tokių naivių juokų iš savęs! Šiandien nebeta gadynė, kad by kokiomis nesąmonėmis butų galima įtikinti SLA. narius.

ATSIŠAUKIMAS Į SLA. 4-to APSKRIČIO, CONNECTICUT VALSTIJOS KUOPAS IR PAVIENIUS NARIUS.

Gerbiamieji, šiuomi esate kviečiami prie didelio darbo, kad sukėlus kuosmarkiausią agitaciją tarpe lietuvių ir kad suorganizavus rengiamam S. L. A. 4-to apskričio išvažiavimui nors 15,000 minią, kad tuomi padarius šį išvažiavimą kuoiškilmingiausia ir kuoskaitlingiausia SLA. 4-to apskričio ir visų lietuviu švente. Išvažiavimas įvyks **liepos 26 dieną, 1925 metų, Linden Parke,** Union City, Conn.

Atminkite, kad SLA. 4-tas apskritys likusį pelną nuo išvažiavimo skiria geriems darbams. Čia priminsiu pirmesnes aukas ir praeitų metų pakartodamas: Apskritys aukavo Našlių ir Našlaičių Fondui $50.00; Moksleivių Fondui — $50.00; Mariampolės Realei Gimnazijai — $50.00. Pereitais metais viso $150. Seniaus aukavo Lietuvos Valstybiniam universitetui — $100.-00; nupirkimui ambulenso Lietuvos kariuomenei — $1,000.-00; Lietuvos Raud. Kryžiui ir Lietuvos Šauliams — $500.00; Vilniaus nuvargusiems našlaičiams $50.00. Taigi gerbiamieji SLA. nariai ir narės, žinokime, kad ant musų pečių uždėta didelė našta ir todel pareiga kiekvieno dirbti ir agituoti visos apylinkės lietuvius ir lietuvaites atvykti į šį puikų išvažiavimą, kad liktų nuo jo pelno nors kokia tukstantinė ir tuo budu butų galima sušelpti Lietuvos žmonės, laukianti iš musų paramos, kaip tai našlaičiai, moksleiviai, mokytojai, o labiausiai reikia paremti kova už atvadavimą musų sostinės Vilniaus iš po lenkiškų junkerių letenos.

Šis išvažiavimus bus iš visų puikiausis, nes yra skaitlingas visokiais pamarginimais, ypač programas labai turiningas. Dainuos trys chorai, kalbės geriausi iš visos Amerikos kalbėtojai ir net iš Lietuvos pribuvę svečiai, risis du drutuoliai, New Britaino jaunimas šoks tautiškus šokius, o Waterburio moterys virvę trauks su kiekvienos kolonijos moterimis ir net pasiryžusios ir vyrus partraukti. O iš visų bus juokingiausia matyti vaikinus su merginoms maišuose įsilipus ir bėgant lenktynes ir daug kitų pamarginimų bus. Taigi visi broliai ir sesutės prie darbo su agitacija, kad šis išvažiavimas butų kuodidžiausis!

Išvažiavimui parinkta gražiausia vieta visoj Naujoj Anglijoj. Visiems yra gerai žinomas Waterburys; reikia tik pavažiuoti gatvekariu 15 minutų ir atrandama **Linden Parkas**, Union City, Conn., kaipo pats centras Connecticut Valstijos, kuriame šis išvažiavimas rengiamas. Puiki vieta, dideliais medžiais apaugus, puikios sėdynės įtaisyta, dvi didelės gražios šokiams salės, upė teka. Kai įeini į daržą, tai jautiesi kai Lietuvoje ant Nemuno kranto. Šiuomi kviečiami visi iš kalno rengtis į šį išvažiavimą, nes užtikrinu, kad tokio puikaus išvažiavimo dar niekas nėra surengęs, net ir SLA. 4-tas apskritys ligi šiol tokio išvažiavimo neturėjo, su tokiu dideliu ir puikum programu.

Rengėjų Draugas.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

262 kp., Waukegan, Ill.

Smagu pranešti maloni žinia, kad ir musų 262 kuopa jau pradeda atsigauti, kuri buvo apmirusi nuo lapkričio 3 d., 1918 m. Per šešis metus nebuvo jokių susirinkimų nei tarimų. Dabar kuopa jau tiek sustiprėjo, kad birželio 28 d. laikė savo mėnesinį susirinkimą, kuriame likosi padaryta pilna tvarka kuopoje.

Išrinkta kuopos valdyba iš darbščių ir energingų narių, kurios sąstatas yra sekamas: A. Rybikauskas — pirm., S. Vaišnora — fin. sekr., A. Pazarskas — prot, sekr., P. Vaišnora — ižd., J. Danauskas — marš., M. Rybikauskienė ir O. Vaišnorienė — ligonių prižiurėtojos.

Nutarta laikyti susirinkimus kiekvieno mėnesio antrą nedėldienį, 10 val. ryte, pas fin. sekr. S. Vaišnorą, 906 Adam St. Taigi pareiga kiekvieno kuopos nario lankytis į kiekvieną kuopos susirinkimą ir visuomet nepamirškite atsivesti savo draugus ir pažįstamus prirašyti prie SLA.

Iš paskutinio kuopos susirinkimo protokolo matome delko kuopa turėjo apmirti. Pirmas dalykas, tai kad daug narių tapo paimta į kariuomenę, o antras, tai siautusi 1918 metais influenzos epidemija neaplenkė ir musų kuopos ir tuo laiku buvusis kuopos pirmininkas, a. a. Antanas Sebeskis, irgi krito auka po minimos epidemijos dalgiu. Velionis Sebeskis buvo veikliausiu kuopos darbuotoju, kurio nei iki šiai dienai negalime užmiršti, ir kuomet kuopa jo neteko, tai ir sustojo visas jos veikimas. Bet dabar atgijus kuopai išnaujo pasistengsime ją gyva palaikyti ir darbuosimės savo kuopos ir visos organizacijos labui sulig savo geriausių išgalių.

A. Pazarskas.

289 kp., Harvey, Ill.

SLA. 289 kp. pusmetinis susirinkimas įvyko 2 d. liepos, į kurį narių atsilankė nemažas burelis, nes buvo šaukiami atvirutėmis. Pirm. atidarius susirinkimą ir raštininkui perskaičius protokolą iš praeito susirinkimo, tuojau pasireiškė tarpe narių tarpusavio kova. Dalykas tame, kad birželio mėnesio laikytame susirinkime delegatams išdavus raportą iš 2-ro apskričio suvažiavimo, laikyto gegužio 24 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoj, pasirodė, kad priklausyti į 2-rą apskritį ant toliau nėra naudos kaip pačiai kuopai, taip ir visam Susivienijimui, nes apskrityje pravedama toki tarimai, kurie sukelia tarpe narių tarpusavio kovą. Taigi kp. apsvarsčiusi dalyką ir nutarė pasitraukti iš 2-ro apskričio.

Žinoma, tas musų politikieriams labai nepatiko ir jie nerimauja kuopos susirinkimuose. Nekurie tų politikierių po susirinkimui eidami namo išsireiškė, kad jie ketur ardyti dabartines organizacijas, nes esanti netikus tvarka jose. Taigi suprantama yra aiškiai delko jie priklauso ir į SLA. Nedelto, kad jį stiprinus ir dirbus jo labui ir gerovei, bet delto, kad jį panaudojus saviems reikalams. Taigi aš ir kviečiu visus kp. narius kad padėtumet į šalį tuos visus bereikalingus užsivarinėjimus, o imtumės rimtesnio ir naudingesnio darbo, iš kurio butų nauda mums patiems, musų kuopai ir visam SLA.

Buvo skaitytas laiškas iš 2-ro apskričio pasitraukusių kp. laikinosios komisijos, kuri šaukia kp. suvažiavimą 26 d. liepos, Chicago, Ill., kad aptarius 2-ro apskričio netinkamą darbuotę ir sutvarkius apskričio reikalus. Išrinkta 3 delegatai. Taippat buvo laiškas ir iš 2-ro apskričio dabartinės valdybos, kuri apgailestauja kp. pasitraukimą iš minėto apskričio.

Naujų narių prisirašė vienas. Kuopa padarė porą gerų tarimų, kaip tai prirašinėjimui naujų narių ir išrinko antrą organizatorių, kuriuomi yra fin. raštininkas J. Mesikas, ir bus mėginta sutverti jaunuolių kuopelė. Linkime gerų pasekmių!

Taipgi nutarta surengti balių rudens sulaukus, kuomet atvės oras. Taigi gerbiamieji SLA. 289 kp. nariai ir narės, visi į darbą prirašinėjime naujų narių, nes musų visų yra pareiga, kad kuodaugiausiai prikalbintumem naujų narių ir pagelbėtumem organizatoriui pasekmingiau varyti darbą pirmyn.

Senas narys.

PROTOKOLAS

SLA. 10-to apskričio kuopų atstovų pusmetinio suvažiavimo, laikyto birželio 21 d., 1925 m., Schlitzo svetainėje, Kenosha, Wis.

1. Reikalaujant atstovams suvažiavimą atidarė apskričio pirm. Antanas A. Pakšys 10 val. ryte.

2. Paskirta komisija pertikrinimui kuopų atstovų mandatų — M. Jocius, J. Kasputis. Komisijai tvarkant mandatus, atstovų prašomas pirm. A. Pakšys pasakė trumpą prakalbą apie reikšmę šio 10-to apskričio suvažiavimo, kad mes S. L. A. organizaciją išauklėsime dirbdami santaikoje, nes nepykanta, kerštas vienų prieš kitus nieko gera nelemia. Kvietė kuopų suvažiavusius atstovus rimtai, šaltai, be ilgų diskusijų svarstyti Susivienijimo ir apskričio reikalus.

3. Mandatų komisija, pertikrinus atstovų mandatus, pranešė, skaitydama ir šaukdama atstovų vardus. Pasirodo, kad sekančios kuopos dalyvauja suvažiavime su šia skaitline žemiau pažymėtų atstovų:

100 kp., Racine, Wis., 5 atstovai — vienas pavėlavo, vienas visai nepribuvo.

133 kp., So. Milwaukee, Wis., 2 atstovai — abudu dalyvavo.

177 kp., Milwaukee, Wis., 3 atstovai — visi dalyvavo.

212 kp., Kenosha, Wis., 8 atstovai — vienas pavėlavo.

Kuopų pilnateisių atstovų dalyvauja 17, pridėjus 2 apskr. valdybos nariu — rašt. ir vicepirm., sudaro pilnateisių su sprendžiamu balsu 19 atstovų.

Antanas Beržas iš Milwaukee daro pranešimą, kad ten vietinė 177 kuopa balsavimuose nesilaiko tvarkos, kolioja narius ir kas mielas susirinkimas barniai, piktžodžiavimai, bereikalingos diskusijos. Tokia kuopoj padėtis rimtus narius tiesiog ir sveikiausius padaro ligoniais. Tokiai betvarkei, nesutikimams viešpataujant, tos kuopos rimtesni nariai ilgai laukę pritruko kantrybės ir norėdami buti SLA. nariais ir negalėdami ilgiau iš kairiosios pusės 177 kuopoj kęsti užsipuolimų, nutarė tverti Milwaukėj naują SLA. kuopą. Tame reikale yra parašę Pildomąjai Tarybai pareiškimą su parašais narių, prašant leist tverti kuopą. Išklausius tą pranešimą ir plačiai apkalbėjus tą reikalą 10-tas apskritys šiame suvažiavime didžiuma atstovų išreiškė pageidavimą, kad butų tveriama nauja kuopa, nes nuo seniai 177 kuopoj viešpatauja nesantaika. Naują kuopą įkurus abidvi be piktumo atskirai veiks labui SLA. Kadangi naujos kuopos tvėrėjai iš Pild.

Tarybos atsakymą tame reikale nėra gavę ir neturint čarterio, A. Beržas priskaitytas prie svečių. Svečiais užsiregistravo: A. Lastauskas, A. Beržas; svečiams suteikta patariamas balsas. Pirmininkas paskyrė prisegti atstovams ženklelius J. Kasputį ir M. Jocių, kurie tuojaus tą atliko. Šitame pusmetiniame suvažiavime visi apskričio valdybos nariai dalyvauja.

4. Nutarta didžiumos rezoliucijų komisijos nerinkti; jei rasis svarbesnių nutarimų, vėliaus bus renkama komisija jų sutvarkymui.

5. Skaitytas protokolas iš eilės 8-tas metinio suvažiavimo. Perskaičius jį priimtas vienbalsiai su ta pastaba, kad 177 kuopos raporte pažymėta 60 narių, o buvo 51 narys. Kiti tarimai priimti kaip užrašyti.

6. 10-to apskričio visi valdybos nariai davė raportus; pirmininkas Antanas A. Pakšys ir vice pirm. J. A. Baukus žodžiu, įrodydami, kad veikė kas reikėjo, teiravosi su gydytoju Dr. A. Margeriu, kuris pasižadėjo mųs apskričio kuopoms duoti pamokas įvairiose temose. Pamokų maršrutas atvėsus orui bus ruošiamas. Kalbėję su organizatoriumi reikale tvėrimo naujų kuopų. Apskričio reikalai sekami ir tėmijama ką kuopos veikia. Raportai priimti vienbalsiai.

Sekretorius M. Kasparaitis davė iš savo tarnystės 6 mėnesių veikimo raštišką raportą, kuris 11 balsais, prieš nebuvo, likos priimtu. Skaitė 10-to apskričio finansų stovį. Per praeitą pusmetį turėta įplaukų sekančiai:

Nuo padėtų banke pinigų procentai	$2.67
133 kp. metinė mokestis į apskritį	.90
212 kp. metinė mokestis į apskritį	5.75
Uždarbis nuo parengimo bal. 19 d., 1925 m.	75.95

Viso turėta įplaukų $85.27. Pradžioje šių 1925 m. nuo pirmiaus pinigų buvo $213.23, viso sudaro sumą su buvusiais ir įplaukoms $298.50. Per pusmetį išmokėjimų buvo $45.65, atėmus išmokėjimus lieka pinigų $252.85. Pinigai randasi sekančiai banke ant depozito knygutės $214.00 ir pas iždininką K. Braževičių $38.85. Raportas priimtas vienbalsiai.

Iždininkas Kazys Braževičius davė raportą, pareikšdamas kad viskas — visos skaitlinės atatinka su finansų sekr. raportu. Raportas priimtas.

Organizatorius F. Jurkus davė raštišką raportą, kuriame įrodė, kad susirašinėjęs su toms Wis. SLA. kuopoms, kurios dar nepriklauso į 10-tą apskritį. Nusiskundžia vien, kad atokiai gyvena, antra silpnos ir nemano delto prie apskričio dėtis. Rašęs į „Tėvynę" reikale tvėrimo naujų kuopų agitacijos straipsnelį, bet gavęs atsakymą nuo redaktoriaus, kad straipsnis del stokos vietos kiek nusitęsė — patalpins vėliaus. Raportas priimtas vienbalsiai.

7. Komitetų raportai: varde visų komiteto narių N. Mockus išdavė smulkmeniškai raportą buvusio 10-to apskričio parengimo bal. 19 d., Turner Hall. Suruoštas gražus programas su koncertu ir sceniškais perstatymais, viskas išėjo tvarkiai ir atmokėjus rengimo išlaidas gryno pelno 10-tam apskričiui liko $75.95. Raportas priimtas, tariant komitetui ačiu už pasidarbavimą labui apskričio. Pikniko komitetas per M. Matkų pranešė, jog piknikui paimta Midway Parkas, kas reikalinga ruošiama; piknikas įvyks liepos 5 d. Kvietė kuopų atstovus remti tą parengimą visais budais. Po išklausymui to pranešimo palikta tas pats komitetas užbaigti darbą.

8. Nutarta, kad visos tiesotos bilos butų apmokėtos.

9. Neužbaigti reikalai. Apskričio skelbtas konkursas org. už prirašymą narių užsibaigė su šiuo pusmetiniu suvažiavimu. Pertikrinti sarašus organizatorių prirašyme naujų narių paskirta komisija: V. Valatkevičia ir M. Jocius. Kol komisija pertikrins organizatorių sąrašus, kuopos išdavė kaip ir raportus iš kuopų veikimo.

100 kuopa per N. Mockų pranešė, kad narių yra 73 ir pinigų $197.89. Deda pastangas sudaryti prie kuopos jaunuolių kuopelę.

133 kp. B. Pukis pranešė, kad turi 27 narius ir pinigų $297.63. Buvo suruošę du baliu, dabar ruošia birželio 28 d. pikniką. Susirinkimai neskaitlingi, bet ramųs.

177 kuopa per F. Beržanskį pranešė, kad kuopoj narių yra 61 ir pinigų $74.05. Susirinkimuose keliamos bereikalingos diskusijos. Kuopa ruošia pikniką birželio 21 d. J. A. Baukus pranešė, kad del santaikoš ir ramybės įgyvendinimo Milwaukėj tveriama nauja SLA. kuopa, kuri turi jau 14 narių. Varde jų sveikina šio 10-to apskričio kuopų atstovus.

212 kuopa per A. Pakšį pranešė, kad turinti 164 narius ir pinigų $134.13. Abelnas upas narių neblogas; yra viltis pakelti kuopą nariais ir pinigiškai. Prie kuopos veikia „Dailės Ratelis" turi šiuos skyrius: kanklių, sporto, dramos ir chorą. Kuopų pranešimai priimti vienbalsiai su džiaugsmu, kad kuopos tvirtėja. Mųs apskritys turi narių 325 ir kuopų turtas $703.70.

Paskirtoji komisija peržiurėjus kuopų org. sąrašus prirašyme naujų narių, pranešė, kad tvarkiai ir tiesotai sąrašą radę, 212 kp. org. A. Pakšio prirašyta 35 nauji nariai ir kuopos valdybos paliudyta. A. Pakšys už pasidarbavimą prirašyme naujų narių laimėjo iš 10-to apskričio pirmą dovaną— $25.00. 100, 133 ir 177 kuopų organizatoriai surašų prirašymo naujų narių neturėjo sutvarkę kaip reikia. Jiems bus teikiamos dovanos, kai priduos apskričio valdybai su kuopų valdybų liudijimais sąrašus naujų narių, tada pagal skaitliu naujų narių gaus dovanas.

10. Nauji tarimai. Įnešta paremta ir nutarta, kad apskričio valdyba kviestų „Dailės Ratelio" lošėjus ir kad drauge prie pamokų maršruto ruoštų kuopoms sceniška perstatymą „Susiprato". Pelnas nuo tų parengimų bus skiriamas pusiau su kiekviena kuopa per pusę. Pusė uždarbio liks kuopai, o antra eis į apskritį iš kurio bus apmokama prelegentui ir lošėjams kelio tikietai. Tas reikalas pavesta tvarkyti ir vykinti gyveniman apskričio valdybai.

Įnešta ir paremta siųsti pasveikinimą gerb. D-rui Jonui Šliupui ir drauge auką $50.00 platinimui laisvos minties Lietuvoje; duota pataisa prie įnešimo, kad aukauti $25.00; antras pataisymas $5.00; trečias pataisymas — nieko neaukoti, vien siųsti pasveikinimą. Nubalsuota 10 balsų prieš 5 balsus siųsti tik pasveikinimas.

Pirmininkas A. Pakšys daro pranešimą ir drauge kviečia visus atstovus ir svečius pietauti. Nutarta padaryti trumpą pietums pertrauką. Pirma sesija uždaryta 12:15 val. dieną. per pirm. A. Pakšį.

ANTRA SESIJA.

Pirmininkas A. Pakšys kviečia atstovus ir atidaro antrą sesiją 1 val. po pietų. Raštininkas M. Kasparaitis peršaukia atstovus, kurie visi dalyvauja. Tęsiama toliaus svarstymas naujų reikalų.

Atstovas 133 kp., F. Jurkus, varde kuopos prašo suvažiavimo duoti patarimą ką daryti, kad narius pritraukus lankytis į susirinkimus. Patarta geriausiai nariai mėgsta eiti į susirinkimą, kuomet jie laikomi tvarkiai, ramųs be ginčų, o vien draugiški pasikalbėjimai. Taip jau ta pati kuopa reikalavo įrodyti, kiek kainuoja apskričio per metus išlaikymas. Patarta kuopai sekti 10-to apskričio finansų atskaitą, tai geriausis budas sužinoti kiek apskritys turi įplaukų ir kiek išlaidų. Apskričio turtas priklauso visoms prie apskričio priklausančioms kuopoms. Apskričio, kaipo tokio, jokių išlaidų palaikymui nėra, vien laiškai ir popiera.

Įnešta, paremta ir vienbalsiai nutarta išnešti protesto rezoliucija prieš Lietuvos valdžią uždraudime įleisti „Tėvynę" į Lietuvą. Šis reikalas pavesta greitu laiku atlikti apskričio valdybai.

Įnešta ir paremta, kad prie apskričio priklausančioms kuopoms už suorganizavimą prie kuopų jaunuolių kuopelių, nemažiau kaip iš penkiolikos vaikų, kurie gali lavintis (visai mažyčiai nebus priskaitomi), iš apskričio iždo skirti dovanų už sutvėrimą jaunuolių kuopelės $10.00. Duotas pataisymas, kad už suorganizavimą jaunuolių kuopelės skirti $10.00 ne kuopai, bet organizatoriui. Didžiumos balsų nutarta skirti dovaną organizatoriui už sudarymą jaunuolių kuopelės iš 15 vaikų.

Įnešta, paremta ir vienbalsiai nutarta aukauti iš apskričio iždo Našlių ir Našlaičių Fondan $25.00. Auką pasiųs iždininkas K. Braževičius.

11. Skirta metiniam suvažiavimui vietos Kenosha ir Milwaukee. Didžiuma balsų nutarta metinį 10-to apskričio suvažiavimą šaukti į Milwaukee, Wis., kuris įvyks 1926 m. sausio mėn. Dieną paskirs 177 kuopa ir ta kuopa visą kas reikalinga parupins, butent nusamdys svetainę.

12. Apsvarsčius visus apskričio ir kuopų reikalus, padarius reikalingus tarimus, pirmininkas Antanas A. Pakšys uždarė tvarkiai 10-to apskričio pusmetinį suvažiavimą.

SLA. 10-to apskričio valdybos parašai:

Pirm. — **Antanas Pakšys,**
Rašt. — **Mart. Kasparaitis,**
1420 Howe St., Racine, Wis.

PASVEIKINIMAS D-RUI J. ŠLIUPUI.

Šiemet sukakus 50 metų nuo to laiko, kuomet Amerikos lietuvių tautinio atbudimo patriarkas ir Aušrininkas D-ras Jonas Šliupas pradėjo dalyvauti visuomeniam judėjime, tad ta proga pasinaudodamas SLA. 10-tas apskritys savo pusmetiniam suvažiavime, birželio 21 d., 1925 m., Schlitzo svetainėje, Kenosha, Wis., nutarė pasiųsti gerbiamam Aušrininkui sekamą pasveikinimą:

D-rui Jonui Šliupui,
Šiauliuose, Lietuvoje.

Didžiai Gerbiamasis
Tautos Budintojau:

Sukakus taip svarbiam Tamstos gyvenimo jubilėjui — Tamstos visuomeninio darbo 50 metų, pasinaudodami ta reikšminga proga sveikiname Tamstą Gerbiamasis Aušrininke ir Amerikos lietuvių visuomenės gyvenimo pirmasis Darbuotojau ir reiškiame savo širdingiausius linkėjimus, kad gyventum kuoilgiausius metus ir kad nepritruktų Tamstai jėgų ir energijos darbuotis ir toliaus Lietuvos liaudies švietimo labui. Taipgi reiškiame Tamstai giliausios savo simpatijos delei Tamstos asmens ir Tamstos darbų persekiojimo nepriklausomoje Lietuvoje, kurios laisvės aukurui Tamsta visą savo gyvenimą ir visas jėgas pašventei. Piktinamės ir smerkiame Lietuvos valdonų žygius prieš Tamstos ypatą ir Tamstos darbus ir kartu pasižadame sulig savo išgalės paremti Tamstos darbus, kuriais norima apšviesti Lietuvos liaudis ir parodyti jai kelias į laisvą ir šviesų gyvenimą. Valio D-ras Jonas Šliupas, valio jo svarbus ir naudingas veikimas Lietuvos labui!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Dešimto Apskričio Valdybos parašai:

Pirm. — **Antanas Pakšys,**
Sekret. — **M. Kasparaitis.**

ATSAKYMAS Į J. ŠVITROS MELUS.

„Tėvynės" num. 23 J. Švitra po antgalviu „SLA. 2-ro apskričio suvažiavimas skilo" prirašo nebutų dalykų ir visą suvažiavimo bėgį taip melagingai aprašo, kad reikia stebėtis iš kur pas J. Š. tiek drąsos randasi?! Delto mes, spaudos komisija, priversti tuos melus atremti, kad SLA. nariai nebutų suklaidinti tuo aprašymu.

„Suvažiavimas skilo, veik trečdalį delegatų išlydėjo pro duris". Nejaugi išėjimas 10 delegatų iš 94 sudaro trečdalį? Ir tai tik 6 iš 226 kp. pareiškė pasitraukimą. Vienos kp. pasitraukimas ir tai dar mokesčių neužsimokėjusios, visai nesudaro skilimo. Gal but J. Š. ir tie šaukėjai prisirengimo viešų kokusų ir norėjo skilimo, bet jiems nepasisekė.

Toliaus rašoma: „Balsų skaitytojus taip pat pastatė savus žmones. Pirm. pasiliko pats Petronis, įnešimų, spaudos ir rezoliucijų komisijon paskirta tie patys žmonės, kurie įėjo mandatų komisijon. Taigi nuo pirm. Petronio iki maršalkos Klastausko, liko visi adepiečiai". Čia kas žodis tai melas. Petronis nei pats pasiliko, nei jis skyrė rezoliucijų komisiją. **Petronį ir komisiją suvažiavimas išrinko didžiuma balsų,** ir nieks nesiinteresavo kas kokiai partijai priklauso, todel bereikalingai įvardijama adepiečiais ir tai melagingai, nes tarpe 8 valdybos ir komisijos narių 4 buvo, kurie niekados nepriklausė prie A. D. P. Dar daugiaus, delegatai įvardijama adepiečiais, politikieriais ir tam panašiai. Kamgi naudingas tokis skirstymas narių, jei ne piudimui vienų prieš kituse? Juk prieš SLA. įstatus turi buti visi SLA. nariai lygųs! Taippat lygųs visi yra delegatai ir jų politinės pažiuros SLA. suvažiavimuose mums visai neturi apeiti. Todel visai neleistina J. Š. savo aprašymą kreipti prieš adepiečius ir dar melagingai. Tuomi tik pasirodoma, kad konstitucijinės narių teisės visai ignoruojama.

Toliaus norima įtikinti, kad valdyba nori remti tik A. Ž. vaikų draugijėles, kuomet suvažiavime buvo įrodyta, kad nei jokia draugijėlė neįvardyta, bet tik tikslas, mokymas lietuvių kalbos, dailės ir visuomeninio surėdymo (?! „T." Red.). Čia rodos gana aišku, kad ne varde svarba, bet etiksluos, tai valdyba tą ir pažymėjo kp. Prie SLA. 2-ro apskričio priklausančios kp. visos turi tuos laiškus ir nariai, kurie abejoja, gali persitikrinti.

Neetiesa, kad 226 kp. pasitraukė del negavimo balso. Tos kp. delegatai kiekviename klausime gavo balsą, ir tai dar po kelis kartus. Diskusijoms užsidarius visados dar budavo norinčių kalbėti, bet jau čia ne pirm. kaltė.

Delei neleidimo svarstyt sekretoriaus klausimo, tai juk iškarto buvo beleidžiąs svarstyt, bet kuomet del. Misevičius ir kiti pareikalavo laikytis konstitucijos, tai pirm. turėjo sutikti ir laikytis konstitucijos. Rodos gana aišku: jeigu konstitucija leidžia ir buvusiai valdybai veliai buti valdyboje, tai nesutinkant visų pirma reikia stengtis duot įnešimą pataisyt konstituciją. Arba daleiskime atsitikime, kad pirm. netiesotai elgtųsi, tai juk galima duot įnešimą ir prašalinti nuo vietos. Dr. Montvydas tą gerai žino, vienok nei jis nei kas kitas nejokio įnešimo prieš pirm. nedavė. Čia gana aišku, kad traukimasis 226 kp. delegatų turėjo kitus tikslus. Juk nebereikalo ir J. Š. melagingai aprašo suvažiavimo bėgį, tai tikslas pateisinti kėsinimąsi suskaldyti apskritį.

Melagingai jis buvo aprašytas „Varpe" ir „Naujienose", bet į pašalinę spaudą mes nekreipiam tiek domės, nes kas nori rasti tiesą, tas mato organe.

Spaudos komisija:

P. Babelis.
J. K. Šarkiunas.
K. Tarulis.

ATSAKYMAS ATSAKYMUI.

Atsakinėti į šitas visas nesąmones, kuriomis, matomai, Spaudos Komisija nori apdumti mažiau suprantantiems komunistines intrygas SLA. nariams akis, butų bergždžiu darbu. Atsakysiu tik į svarbesnius čia paliestus dalykus.

Spaudos Komisija nori griežtai užginčyti, kad praeitam 2-ro apskričio suvažiavime neįvyko skilimas, nes, sulig jos nurodymų, pasitraukimas 10 delegatų, tai dar nėra skilimas. Bet kaip ji gali įrodyti, kad lygiai tik 10 delegatų apleido svetainę? Kada atskilus dalis delegatų buvo išlydėta pro duris su žvėrišku staugimu, tai ar buvo padarytas patikriimas, kad sužinojus, kiek delegatų apleido svetainę ir kiek jų dar liko? Ne, tokio patikrinimo nebuvo padaryta. Tai iš kur Spaudos Komisija žino, kad lygiai tik 10 delegatų apleido svetainę?

Jeigu Spaudos Komisija ir kiti jai lygųs užsispyrėliai ir dabar dar nemato, kad suvažiavimas skilo, tai lai jie palaukia ligi kito suvažiavimo, o tada tikrai pamatys, kad 2-ro apskričio valdonai jau nebeturės su savim devynių ar dešimties kuopų, kurioms jie galėtų siuntinėti įsakymus remti tik ADP. ateičiai tarnaujantį „Ateities žiedą". Dabar, žinoma, jiem vis dar neeidžia jų „unaras" tai matyti.

Toliaus, jeigu p. Petronis ir komisijos buvo išrinktos didžiuma **komunistinių** balsų, tai juk tame nieko stebėtino nėra. Kam teko dalyvauti su komunistiniais desperatais susirinkimuose, tie žino, kokia „didžiuma" balsų jie renka prezidiumus ir komisijas. Ir kaip visuomet, taip ir praeitam suvažiavime adepiečiai ant žut-but turėjo suvarę visus savo lyderius ir jų pakalikus. Paveizdan, iš 139 kuopos buvo 17 delegatų ir jie visi jei ne tiesioginiai ADP. nariai, tai vergiškai palankųs tos partijos lyderių pakalikai. Ten buvo veik didžiuma net tokių moterėlių, kurios absoliučiai nežinojo nieko daugiau, kaip tiktai užimti suvažiavime delegato vietą ir laike balsavimų pakelti ranką tik tada, kada kelia prieš jas už stalo sėdėdamas Bacevičius. O Bacevičius su Petroniu dar prieš suvažiavimą, namie lovoj gulėdami, jau žinojo, kas bus suvažiavimo pirmininku ir kas turės įeit i komisijose. Šitą „demokratybės" pavyzdį žino visi, kas pažįsta ADP. desperatus.

Tiesa, kad ne varde, bet tikslo svarba yra, ir visas margas svietas šiandien jau žino, kad 2-ro apskričio valdonų, sulyg įsakymų iš ADP. Lietuvių Sekcijos, buvo tikslu užkabinti SLA. kuopoms ant sprando ADP. narių gaminimo įrankį „Ateities žiedą" ir planingai **sabotažuoti** SLA. Jaunuolių Skyrius. Nes kaip ADP. Lietuvių Sekcija, taip ir jai vergiškai tarnaujanti 2-ro apskričio valdyba su Spaudos Komisija puikiai permatė, kad kada SLA. kuopos pradės organizuoti Jaunuolių Skyrius su lietuvių kalbos ir rašybos kursais, tai plačioji visuomenė daugiau pasietikės gerai žinomu ir visų gerbiamu Susivienijimu ir jo globojamoms mokykloms, negu ADP. narių gaminimo įrankiu „Ateities žiedu". O tada, na, žinomas daiktas, ADP. politikieriams gal visiškai išsmuks iš jų rankų puikiausias įrankis, su kuriuo jie dabar lengvai gali prieiti netik prie lietuvių vaikučių, bet kartu ir prie jų tėvų su savo partine agitacija. Tai buvo labai aiškus adepiečių tikslas ir man labai smagu, kad Pildomoji Taryba į laiką jį pamatė ir pastojo kelią vykdinimui jo SLA. gyvenime.

Jeigu Dr. Montvidas nedavė įnešimo, kad atstačius nuo vietos pirm. Petronį už jo komisarišką ryžimąsi neleisti 226 kuopos delegatams pasiaiškinti, tai, tur but, Daktaras jau labai gerai pažino ADP. „demokratus" ir nenorėjo save ant juoko pastatyti. Juk nė vienas save gerbiantis žmogus nedrįstų duoti panašaus įnešimo tokiam susirinkime, kur desperacijon įpuolę fanatikai girinių žvėrių balsais kaukia, lyg galvų netekę. Taipgi, nė Dr. Montvidas, nė kiti delegatai neturėjo tikslo suskaldyti suvažiavimą, nė jame kokį nors triukšmą kelti, nes huliganizmas jiems sveitimu daiktų yra — huliganizmą dažniausia praktikuoja tik ADP. žmonės.

Julius Švitra.

Redakcijos pastaba. Iš aukščiau telpančios SLA. 2-ro apskričio spaudos komisijos polemikos išbraukėme tas vietas, kuriose daromi p. Švitrai užmetimai nieko bendro neturinti su jo pirmesniu rašiniu, taipgi ir tas vietas į kurias atsakė pats p. Andriulis.

Jau butų laikas bent organe baigti polemikas, kilusias delei SLA. 2-ro apskričio darbuotės. Todel šiuomi baigiame bent šitą polemiką, kuri kilo delei pirmojo p. Švitros rašinio.

DELEI „LAISVĖS", J. GATAVECKO IR PAPILIEČIO ŠMEIŠTŲ.

„Laisvė" jau per keletą savo numerių bubnija: „Bakanas prašvilpė SLA. 3-čio apskričio $300. Bakanas nušvilpė organizacijos $442. Bakanas šmugelninkas. Bakano smailųs pirštai prikimba prie svetimų pinigų" ir taip toliau, kad „švilpia", tai „švilpia". Tik meldžiamieji pažiurėkit „Laisvės" numeriuose 132, 133, 135 ir 136 ir toje „švilpynių muzikoje" dalyvauja „Laisvės" redakcija, tulas „Papilietis" ir J. Gataveckas, užsititulavęs kaipo SLA. 3-čio apskričio pirmininkas! Jie, matomai, nori „nušvilpti" Bakaną sau nuo kelio, ir net iš SLA. Skundų ir Apeliacijų Komisijos, pavartojant melus, kriminalius šmeištus ir kitus galus, kas tik jiems užeina ant seilės, bile tik atsiekus savo tikslo.

Šiuomi pranešu SLA. narių ir „Tėvynės" skaitytojų žiniai, kad Bakanas nėra nė „nušvilpęs" nė „prašvilpęs", nė „nusukęs" SLA. 3-čio apskričio pinigų nė cento ir kartu su šiuo rašinėliu paskelbiu piliečio Antano Povilaičio raštišką liudijimą, kad jis yra priėmęs nuo manęs jo laimėtus $225.00. o $170.27, priklausanti į Našlių ir Našlaičių Fondą, dar randasi pas mane, kaipo pas iždininką, ir tuojaus bus pasiųsti į Centrą, kartu su smulkmeniškom atskaitom iš to laimėjimo, kuris buvo surengtas naudai našlių ir našlaičių ir lai „Tėvynės" skaitytojai matys kas ir kiek pasidarbavo delei to laimėjimo ir kas tik triukšmą kelia, kad pasidarius bolševikiško kapitalo.

P. J. Gataveckui, kaipo apskričio pirmininkui, dalyvaujant apskričio komiteto posėdyje gegužio 24 d., L. M. D. name, viskas buvo pranešta apie atsilyginimą su Antanu Povilaičiu ir buvo sakyta, kad bus pasiųsta tie $170.27 į Našlių ir Našlaičių Fondą apie pabaigą liepos mėnesio ir laike posėdžio jis nieko nesakė į tai, reiškia mano pranešimu buvo užganėdintas. Bet išėjęs iš posėdžių pasikvietė Papilietį ir pats, kaipo apskričio pirmininkas, davai rašyti į „Laisvę" visokias nesąmones ir įkriminuojančiai mano ypatą šmeišti. Tai kažin ar kokioj nors kitoj organizacijoj yra daroma taip, kad pirmininkas kriminaliai šmeištų savo narius? (Tokios doros žmonėms, kaip p. Gataveckas viskas galima. Jis įkriminuojančiai šmeižė net pereito Seimo viršininkus, tai ką jam reiškia šmeišti SLA. apskričio buvusį sekretorių. „T." Red.).

SLA. turi savo organą „Tėvynę", turi savo konstituciją, kuri yra pamatu visos organizacijos ir tvarko organizaciją; turi Pildomąją Tarybą ir visus nesusipratimus, liečiančius S. L. A., visada galima išrišti savo organizacijos ribose. Duokim sau, p. J. Gataveckas yra nariu A. L. D. L. D. ir tos Draugijos organu yra „Laisvė" ir štai tos draugijos pirmininkas imtų apie draugijos reikalus rašyti į „Keleivį", visai nesikreipęs į „Laisvę", tai kažin ką p. Gataveckas tada sakytų? Aš esu tikras, kad Gataveckas reikalautų tokį pirmininką netik išmešti iš pirmininko vietos, bet ir iš organizacijos. Aš esu matęs savo akimis, kaip A. L. D. L. D. Pittsburgho apskritys išmetė Kairį iš pirmininko vietos vien užtai, kad Kairys nesutiko su „Laisvės" nusistatymu ir pats Gataveckas stojo už išmetimą. Tačiau tas pats Gataveckas, budamas SLA. nariu, jau daugelį kartų yra nuėjęs į „Laisvę" ir apšmeižęs sau nepatinkamas ypatas — irgi SLA. narius ir po tais šmeištais pasirašydamas ne tik kaipo J. Gataveckas, bet ir kaipo SLA. Seimo delegatas, arba kaipo SLA. 3-čio apskričio pirmininkas, visai nesikreipęs į „Tėvynę", kaipo SLA. organą.

Tai toks Gatavecko elgimasis visai nerodo, kad jam rupi SLA. reikalai ir tam turės buti padarytas galas.

S. Bakanas,
buvęs SLA. 3-čio apskričio raštininkas, Mayview, Pa.

P. S. Aš „Laisvės" neskaitau, tai jei ne pil. Pranas Pikšris, kuris prisiuntė tuos „L." numerius, kuriuose apie mane rašoma, tai bučiau visai ir nežinojęs, kad aš esu šmeižiamas. Aš manau, kad šmeižikai nors dabar turės užsidaryti savo nešvarias burnas. S. B.

Paliudymas.

Šiuomi liudiju, kad aš, Antanas Povilaitis, priėmiau nuo SLA. 3-čio apskričio kasieriaus S. Bakano $225.00 kaipo mano laimėjimą už leistą automobilį ir širdingai tariu ačiu 3-čiam apskričiui už teisingą išmokėjimą.

(Pasirašo)

Antanas Povilaitis,
Box 967, Woodlawn, Pa.

Iš Angliakasių Konvencijos

Pradedant su birželio 29 diena ir baigiant su liepos 2 d., taip vadinamoj Town Hall svetainėje, Scranton, Pa., įvyko mainierių unijos (U. M. W. of A.) kietųjų anglių apylinkės, kuri įima distriktus 1, 7 ir 9, konvencija, kurioj dalyvavo apie 500 delegatų, atstovaudami apie 150,000 organizuotų darbininkų. Tame delegatų skaičiuje buvo keliolika ir lietuvių, su kuriais n to li su visais teko sueiti; jų tarpe radosi keletas ir S. L. A. narių. Gal but kad ir daugiau lietuvių šioj konvencijoj buvo, tačiau tuli yra savo pavardes permainę — suanglėję, kad negalima iš delegatų surašo spręsti kokiai tautai toksai žmogus priklauso. Jei ištikrųjų šitoj konvencijoj tik keliolika lietuvių buvo, tai musų broliams lietuviams yra gėda, kad jie tokie indiferentiški ir tiek mažai aktyvumo parodo mainierių unijoj. Juk mes turim tukstančius lietuvių, dirbančių anglių kasyklose ir prigulinčių prie unijos, o visai mažai aktyviai unijos darbuotėje dalyvaujančių... Negerai, reikėtų daugiau savo organizacijos reikalais susidomėti.

Šita konvencija buvo sušaukta tikslu, kad apkalbėti ir nuspręsti kokius reikalavimus statyti darbdaviams, nes dabartinė sutartis baigiasi su 31 dieną rugpiučio mėn., šių metų. Visuomet tokios konvencijos prieš pasibaigimą sutarties buvo laikomos, tai taip ir šiemet įvyko. Iš karto tuli delegatai visai lengvai žiurėjo į nekuriuos reikalus, kurie buvo konvencijoj iškelti, tačiau kuomet atėjo laikas nuspręsti kokius reikalavimus statyti anglių kasyklų savininkams ir pradėjus apkalbėti ar stabdyti darbą, jei nauja sutartis nebutų padaryta pirmiau, negu dabartinė pasibaigs, tai visi delegatai tuos reikalus rimtai ir šaltai svarstė. Čia dalykas yra didelės svarbos, nes net patys aukščiausi unijos viršininkai ėmė dalyvumą diskusijose, kaip tai prezidentas John L. Lewis, vice prezidentas Phillip Murray ir sekretorius-iždininkas Thomas Kennedy.

Imant konvenciją aplaimai, reikia pasakyti, kad buvo gan rimta ir tvarki, vadinasi nepasižymėjo dideliais triukšmais, kaip kad nekuriose buvusiose konvencijose atsitikdavo. Gal but delto, kad daugumą delegatų sudarė jau daugiau, negu pusamžių ir prityrusių žmonių. Sulig iš įvairių vietų delegatų pranešimų ir unijos viršininkų patvirtinimo pasirodo, kad visi kietųjų anglių apylinkės darbininkai jau priguli prie unijos. Matyt, kad yra pasimokinę iš praeities patyrimų ir apsileidimo ir jau suprato ir įkainuoja unijos naudingumą ir už tai visi į ją suėjo. Šitas faktas yra geru ir naudingu apsireiškimu šios apylinkės angliakasių gyvenime ir iš šito jie patys turėtų džiaugtis, nes unija tai yra vienintėlis užtarėjas ką jie turi.

Darbo žmonės jau suprato, kad pavieniui veikiant nieko didesnio ar svarbesnio nuveikti negalima. Bet tai dar neviskas. Bunant visiem unijoj reikia mokėti gerai susitvarkyti ir tą uniją padaryti stipria ir įtekminga visuomenėje organizacija. Tiesa, mainieriai gali jaustis laimingais, turėdami už viršininkus gabius, teisingus ir prityrusius žmones. Šiandien mainierių unijoj butų sunku surasti žmogų, kuris galėtų pamainyti prezidentą John L. Lewis, vice prezidentą Phillip Murray, sekretorių-iždininką Thomas Kennedy, devinto distrikto prezidentą Christ J. Golden ir daug kitų, kuriuos čionai visus butų sunku suminėti.

Bet gal šio rašinėlio gerbiami skaitytojai pasakys, kad šitie dalykai yra jiems antraeilės svarbos, jie nori žinoti kokius reikalavimus angliakasiai stato anglių kasyklų savininkam. Na, jei taip, tai čionai paminėsiu nors svarbiuosius. Suminėti visus ir iš eilės, tai užimtų perdaug vietos, o antra, tai dalykai yra taip sakant naminio pobudžio, kurie nėra visuomenei suprantami, neigi, pagaliaus, svarbūs. Mano supratimu, sekanti tai bus svarbiausi:

1. kad kontraktas butų daromas dviem metam laiko;

2. kad butų pilnai pripažinta mainierių unija, U. M. W. of A., distriktai 1, 7 ir 9-tam;

3. kad algos butų pakeltos 10 nuošimčių tiems darbininkams, kurie dirba kontraktavą darbą, o $1.00 į dieną tiems darbininkams, kurie dirba nuo dienos arba komponišną darbą;

4. kad kur dabar mokama už kasimą anglies nuo karų, tai kad toji sistema butų perkeista ir kad butų mokama nuo svarumo, vadinasi, kad anglis butų sveriama ir nuo tono mokama;

5. kad už viršlaikį butų mokama, apart reguliarės mokesties, dar pusė, vadinasi, mokestis ir pusė, o už nedėldienius ir šventadienius kad butų mokama dvigubai;

6. kad įvykdinti penkių dienų į savaitę darbą, tai yra, kad dirbti penkias dienas į savaitę;

7. kad kuomet kompanijos atleidžia darbininkus nuo darbo, tai kad atleistų tuos pirmiau, kurie yra vėliau samdyti ir kad tas butų daroma iš eilės.

Galimas daiktas, kad Amerikos visuomenė, sužinojusi šituos reikalavimus, kels protestą ir tam panašiai, nes žiurint jų akimis šitie mainierių reikalavimai yra perdideli. Kalbėdamas apie Amerikos visuomenę aš turiu mintyje Amerikos laikraštiją, nes laikraštija kaip tik Amerikos žmonių opiniją ir auklėja. Nepaisant apie kokį dalyką laikraštija sutartinai pradės barabanyti, tai tuojaus Amerikos žmonės ir įtiki. Mat Amerikos žmonės neturi laiko už save pagalvoti, tai jie tą dalį darbo paveda laikraštijai, o patys skubina gyventi. Čionai reikia suprasti ir žinoti, kad anglių kasyklų savininkai išleidžia ne šimtus tukstančių, bet milionus dolerių publikacijos reikalams, o tie pinigučiai sueina į laikraštininkų kišenius, tai kaip čia norėti ar tikėtis, kad tie laikraštininkai butų mainieriams prielankųs ir jų reikalus užtartų bei gintų. Užtarimo iš tos pusės mainieriai nesusilauks, nepaisant kaip rimti ir teisingi jų reikalavimai nebutų.

Išvadą tuojau galima padaryti aiškią, butent, jei ponai anglių kasyklų savininkai pasiganėdintų mažesniais dividendais ir nemėtytų pinigų spaudai ir visokiems informacijų biurams, tai legvai galėtų pakelti angliakasiams jų reikalaujamus nuošimčius ant algų ir dar jiems atliktų pinigų. Tuomet nereikėtų nei kainos už anglis pakelti, kad „ant savo išėjus". Bet, mat, labiausiai neapkenčiama unija, tai yra didžiausis kapitalui peilis ir jos labiausiai neapkenčia. Už tad nepaiso kiek jiems kainuos, jie visokiais budais bando ir stengiasi uniją sutruškinti. Bet veltui, tie laikai jau praėjo, kuomet buvo galima tatai padaryti. Šiandien darbininkai jau turi perdaug senso prie to dasileisti.

Tie žmonės, kurie visuomet kietųjų anglių industrijos darbininkams yra priešingi, kažin ar jie prisimena kuomet nors šituos dalykus: kietųjų anglių kasyklose ir apie kasyklas dirba apie 150,000 darbininkų; iš to skaičiaus apie 500 kas metas tampa užmuštais prie darbo; apie 23,000 kas metas tampa sužeistais... Tarpe sužeistųjų randasi daug tokių, kurie iki gyvi bus jau negalės jokį darbą dirbti... Vadinasi, amžini invalidai, amžini ubagai. Tokiu budu randasi tukstančiai šeimynų, kurių gyvenimo reikalais nėra kam rupintis, o kiek randasi našlių ir našlaičių, tai graudu darosi ir pamislyti...

Paėmus domėn čia suminėtus faktus, tai aiškiai galima įsivaizdinti, jog kietųjų anglių kasyklos tai yra tikros skerdyklos, vienok kiekvieną dirbamą dieną šimtai tukstančių darbininkų į tas kasyklas eina ir iškasa tą anglį, kuria visuomenė naudojasi ir be kurios kol-kas negalima butų apsieiti. O tuo tarpu ta pati visuomenė yra priešinga kietos anglies darbininkų reikalavimams bent žmoniškesnio gyvenimo pasiekti.

Žinau, kad šį mano rašinėlį skaitys tik lietuviai, daugumoje SLA. nariai, tai aš ir kreipiuosi prie gerbiamų mano viengenčių, kad nepaisant kas ką sako ar rašo šituose mainierių reikaluose, vistiek mes bukime mainieriams prielankųs. Jie yra tos išdirbystės žmonės ir jie savo reikalus geriau supranta, negu pašaliečiai, todel negali buti nei kiek įstabu, kad jie tokius reikalavimus padarė.

Daugelis žmonių žingeidaus ir norės žinoti ar bus sustojimas darbo pasibaigus dabartinei sutarčiai? Šitas klausimas yra svarbus, bet labai sunku į jį atsakyti. Jei sustojimas bus, tai tik delto, kad markietuose anglių yra perdaug, o kuomet darbas sustoja, tai tuomet daug brangiau galima gauti už anglis. Na, ir jei šitas yra teisybė, tai anglių kasyklų savininkai sieks prie to, kad darbas butų sustabdytas. Mainieriai, žinoma, atsisakis dirbti, kuomet dabartinė sutartis pasibaigs, o nauja dar nebus padaryta. Daugiau apie šitai žinosime kuomet įvyks konferencija mainierių unijos atstovų ir operatorių atstovų, kuri yra šaukiama liepos 9 dieną, Atlantic City, N. J. Į šitą komisiją iš mainierių pusės įeina trijų distriktų unijos viršininkai, prezidentas Lewis, vice prezidentas Murray, sekretorius-iždininkas Kennedy ir po tris mainierius iš kiekvieno distrikto. Seksime konferencijos darbuotę ir kuomet sulauksime žinių, vertų pranešimo visuomenei, tai laiks nuo laiko pranešime.

St. Gegužis.

LIETUVOS INTELIGENTAI

„Liet. Žinios" perspausdina iš „Šiaulių Naujienų" D-ro J. Šliupo straipsnelį, kuriuomi jis atsiliepia į Lietuvos inteligentiją. Kadangi „Tėvynės" redakcijai nėra reguliariai siuntinėjamos „Šiaulių Naujienos", tad nežinome ar tas straipsnelis „L. Ž." perspausdintas ištisai, ar tik jo dali Tačiau tas D-ro Šliupo pareškimas yra tiek įdomus ir svarbus, kad jį žemiau perspausdiname ištisai.

D-RAS J. ŠLIUPAS APIE MUSŲ INTELIGENTUS.

Ką veikia musų inteligentija? Ar jos taip maža yra, ar bene ji sustingusi ir suliurbėjusi? Darosi daug nelabumų šalyje, ji tyli! Uždaro Mariampolės realinę gimnaziją, inteligentija tyli. Laužoma konstitucija, teismas verčiamas administracijos įrankiu, iš vietų gujami mokytojai ir valdininkai: inteligentija tyli.

Kalėjime sėdi žmonės be teismo mėnesiais (priešingai konstitucijos parėdymams), žvalgyboje išpažinimai išveržiami mušimu, elektrizavimu, gąsdinimu: intelidentija tyli. Universitetas statoma Linksmadvaryje be žinios ir sutikimo universiteto senato ir tarybos; inteligentija tylėjo, iki aš tą klausimą išvilkau aikštėn. Ir kada-gi inteligentijai nusibos tylėjus? Ar ji taip bejėgė, sulėpšėjusi, kad nebesugeba nė savo savo nė tautos teisių ginti? Kodel niekas nepamano apie inteligentijos suvažiavimą, kur galėtų prabilti ir pasvarstyti Lietuvos padėtį? Roma katalikams antausius išdaužė... Ar daug kas iš inteligentų išdrįso protestuoti? O gal musų inteligentija tai jezuitų įrankiu virto ištikimu, tyliu, nuolankiu? Kiek žinau, ne! Ir kunigai nevisi atlikę Origenio operaciją ant savęs, liaudį keikti bažnyčiose sugeba, pinigus moka kišenėn žerti, bet tautos skriaudose nemato blogo ir tyli kaip ir šiaip inteligentai! Tad iš tikrųjų ar nevertėtų bent inteligentijos seimą padaryti, kad pamačius, kuomi musų inteligentija domisi? Kada įstatymu taps naujasai Valstybės Apsaugos Įstatymo sumanymas ir V. R. ministeris pataps šalies diktatorium, nebe laikas bus svajoti apie dalykų pagerinimą, nėsa tuomet neteksime laisvesnių laikraščių, draugijų, sąjungų, nė pilietiškų teisių, ar savivaldybių, bet reikės dar didesnių kalėjimų negu naujasai Valstybės Spaustuvės trobesys: netik Kaune, bet taipgi visose apskrityse, kad sutilpti galėtų visi klerikalizmo priešgynos... Taip, taiptautiečiai, o ypačiai inteligentai! Kazyriuokite, pokilius kelkite, trepsėkite šokius, iki pasijusite, kad jezuitizmas visus rožančiais apjuosė ir suvaržė; o kam pančiai nepatinka, tie bus atsidurę į bastilijes... aną kunigų režimo žiedą! Tat inteligentijos tylėjimu pasidžiaugs davatkų ir vienuolių širdužės ir linksmai galės užtraukti: **Sursum corda!** Ar gal inteligentija sujudo rengties prie naujų seiman atstovų rinkimų ir mano tyliai laimėti klerikalizmo pergalę?! Generolai be armijos mažą turi įstangą; taip pat inteligentai be liaudies paramos ir prirengimo nieko neištaisys! Ar gal rengia kaimuose tylią kovą už klerikalizmo nugalėjimą? Labai abejoju, nes žinau kaimiečių skundus, kad inteligentai vengia su jais sueiti, jiems paskaitas daryti ir nušviesti šalies pavojus kaip ir laimėjimus. Tad ką veikia musų inteligentija? Ar gal apsiprato su klebonų gubernatoriavimu? Ir ar ištiesų mes turime inteligentiją?

Šiame savo pareiškime D-ras J. Šliupas daug skaudžios teisybės pasako apie Lietuvos inteligentiją. Ir ištikrųjų, jei Lietuvos inteligentija, bent pažangioji inteligentija, butų susiorganizavus ir vietoje įvairių pokilių, kazyriavimų kliubuose tiek laiko pašvęstų krašto reikalų apkalbėjimui ir liaudies švietimui, tad ir ta pati klerikalinė hegemonija nebutų tokia drąsi ir nedrįstų net mirties bausmės įvedimu paremti Vidaus Reikalų ministerio diktaturos. Dabar Lietuvoje tarpe iškrikusios inteligentijos ir liaudies yra nepereinamas tarpas ir to pasekmėje juodoji klerikalizmo diktatura baigia pasmaugti visą pažangesnį Lietuvos gyvenimą. Tuo tarpu visa inteligentija tyli... Jau laikas Lietuvos inteligentijai susiartinti su liaudimi ir parodyti savo galią.

„DARBININKŲ SVEIKATA."

D-ras J. J. Kaškiaučius parašė ir A. L. D. L. D. išleido knygą: **„Darbininkų Sveikata"** — susideda iš 628 puslapių. Su gražiais paveikslais atatinkamais tekstui. Knyga padalyta į 4 skyrius. Ketvirtas skyrius tai D-ro A. Petriko priedas: **Dentisterija A. B. C.** Knyga apdaryta dailiai, kaina $3.00.

Lietuviai šiandien susilaukė dar vieną knygą, kuri privalo rastis kiekvieno lietuvio rankose. Tai pliusas musų literaturoje. Tai neapkainuotas turtas musų tautos sveikatingumui.

Kas nori ilgai gyventi ir sveiku buti, tas privalo šią knygą atydžiai pastudijuoti, pasimokyti iš jos. Nėra vietos plačiai aprašyti apie šią knygą, bet nusipirk ir pats įsitikrinsi kokią spragą musų gyvenime užlopė šioji knyga. Aš iš anksto žinau, kad busi man dėkingas už atkreipimą domės apie šios knygos naudingumą.

Dr. A. L. Graičunas.

LIETUVIAI AMERIKOJE

ROCKFORD, ILL.

Savu laiku buvau rašęs kaip vietos lietuviai gyvuoja: turi apsipirkę gražius namus, važinėja automobiliais, tas parodo, kad užsilaiko gerai. Taipgi vietos lietuviai ir naudingos organizacijos vertę gerai supranta, nes SLA. 77 kp. turtinga nariais abiejų lyčių ir vis kiekvieną mėnesį naujų narių pribuna.

Bet pasitaiko ir tokių lietuvių, kurie atlanko mųs miestelį ir apžiurėję ima peikti, sakydami: „Jųs čia apsileidę — į ką panaši jusų bažnyčia! Ot mes, tai galim pasigirt, mųs nedaug, tačiau bažnyčia pirmos kliasos". Sykį besigiriantiems atsakiau: „Jusų graži bažnyčia, tai Dievas buna jusų gražioj bažnyčioj. O pas mus gražųs namai, tai Dievas buna musų namuose."

Geistina, kad susipratę lietuviai aiškintų savo tamsiemsiems broliam kokia nauda ir kiek save skriaudžia, budavodami bažnyčias. Mes atkeliavę iš tos šalies, kur bažnyčios apviešpatavę ir žinom koks ten gyvenimas ir didis lietuvių skaitlius to dar nepermato.

Rockfordas, turintis apie 85 tukstančių gyventojų, skiriasi savo gražumu nuo kitų miestų. Vasaros metu yra kur pasilinksmint, nes daug yra parkų su dideliais medžiais, pavėsis ir tyras oras visur.

Šviežias.

THOMAS, W. VA.

Turbut niekur nėra Suvienytose Valstijose taip nuliudusio kampelio, kaip čionais, Thomas, W. Va. Vienas antro klausinėja, kodel taip žmonės, ypač darbininkai, nusiminę, ko jiems truksta? Aš manau, kad visiems turi buti aišku ko truksta: ogi vienybės, organizatyvio, draugijinio veikimo, ypač tarpe lietuvių. Aš manau laikas jau butų užmiršti praeities suirutę, kurią padarė pereitas nepasekmingas angliakasių ilgas streikas, palikdamas didžiausį skurdą tarpe darbininkų.

Daugumas ir iš darbininkų negalėjo buti ir be klaidų. Nevien darbo žmonės darė klaidas — padarė didesnių klaidų darbininkų vadai, taipgi padarė klaidą ir patys anglies baronai ir mažieji ir didieji biznieriai, nes dabar jau aiškiai visi pamatė, kad netik vieni darbininkai gavo skaudų smugį, bet gavo ir biznieriai. Kada darbininkai perpus mažiau uždirba, o pragyvenimo reikmenys vis kyla ir kyla augštyn, tai ir biznieriams blogiau. Tą patį dabar mato ir anglies baronai, kad darbininkai jau nebegali už taip mažas algas pragyventi, visur bruzda ir vistiek anksčiaus ar vėliaus priseis ir jiems skaitytis su darbo žmonėmis. Nors darbininkus laikinai ponai pergalėjo, bet tai tik laikinai, o ne ant visados. Todel nėra ko per daug nusiminti. Kiekvienas protaujantis žmogus supranta, kad nusiminimas ir dejavimas nieko gero niekam neatneš, tik dar daugiau gyvenimą pasunkins.

Žinoma, lietuviai gan greit daugiausia nukentėjo. Pirm streiko šioji kolonija buvo galima skaityti skaitlingiausia lietuviais visoje Westvirginijoje. Buvo apie 300 šeimynų, o dabar vargiai priskaitysime apie 50 šeimynų. Daugumas neteko savo geriausių kaimynų, brolių, seserų, draugių ir draugų; organizacijos ir draugijos neteko daug gerų narių, nes ekonominio gyvenimo verčiami turėjo išvažinėti po plačią Ameriką sau duonos kąsnio ieškoti. Todel dabar dauguma pašalinių mažų draugijų likosi visai neskaitlingos nariais; o ypač tokioms mažoms pašalpinėms draugijoms labai bloga, nes kada jos liekasi neskaitlingos nariais, tai jųjų iždai tuštėja. Tai yra pavyzdis ką reiškia necentralizuotos, neturinčios centralinio iždo draugijos. Šito negali atsitikti su visiems gerai žinoma Amerikoje pašalpos ir apsaugos geriausia ir skaitlingiausia fraternale organizacija — **Susivienijimu Lietuvių Amerikoje.**

Todel visi SLA. nariai mato musų brolių ir seserų šią skriaudą ir kviečia visus prisidėti prie SLA., kad per daugybę metų mokėję duokles ir užėjus kriziui ar tame kampelyje, kur jie gyvena, nedarbui turi kitur išvažiuoti ir atsitikus nelaimei ar ligai, neliktų be pašalpos ir jokios pagelbos, kaip dabar atsitinka su mažų draugijėlių nariais. Juk žmogus darbininkas neturi tukstančių susikrovęs, kad ištikus nelaimei save ir savo šeimyną galėtų aprupinti. Todel mes ir kviečiame visus lietuvius, brolius ir seseris, glaustis prie SLA., nes kur tik randasi nors mažas burelis lietuvių, ten randasi ir SLA. kuopa, o ir pavieniui bent kur negyvenant nėra pavojaus netekti Susivienijimo narystės, jeigu tik narys pasirupina savo duokles užsimokėti į laiką, į kuopą, ar tiesiog į Centrą, jei pavienis. Štai kodel daugumas musų brolių ir seserų daugiausia nusiminę šios apylinkės išmėtytuose tarp kalnų kaimeliuose, nes jie nėra vienos didelės šeimynos — organizacijos nariais. Bet jųs broliai ir seserys turite dar progą patekti į SLA. narius, kol dar nėra pervėlu. Mes jumis kviečiame širdingai, nes mes gerai permatome ir labai apgailestaujame jusų broliai ir seserys likimą. Ypač tų apverktinas likimas, kurie yra išsimėtę po mažas lietuvių kolonijas ir nepriklauso dar musų dideliai organizacijai. Todel broliai ir seserys nepraleiskite progos, nes dabar yra vajus po visą Amerika ir SLA. darbuotojai turi gerą progą jus aplankyti ir prirašyti prie SLA., nes jiems yra skiriama dovana — atlyginimas už pasidarbavimą.

Nemanykite broliai ir seserys, kad delto atlyginimas yra duodamas, kad pasipelnytų Susivienijimas ar kas kitas iš jusų prisirašymo. Visai ne! Tas atlyginimas organizatoriams duodamas delto, kad jie turėtų kuo nors dalinai padengti važinėjimo lėšas. SLA. nariai permato, kad kitas ir žino gerai apie SLA., bet sako sau, vot neisiu ieškoti kur galima prisirašyti prie SLA., nors ir žinau, kad gera ir naudinga organizacija, kol kas nors neateis manęs pakalbinti. Kiti mat, tą skaito už garbę. Todel SLA. nariai tą gerai suprasdami ir norėdami savo brolius ir seseris aprupinti ir laimingesniais ir linksmesniais padaryti ir skiria atlyginimą tiems, kurie turi pasidarbuoti del nepriklausančiųjų musų brolių ir seserų labo.

Todel gerbiamieji lietuviai ir lietuvaitės šios apylinkės, musų SLA. 232 kuopa laiko savo mėnesinius susirinkimus kas pirmą nedėldienį mėnesio po pirmai dienai, brolių Milkintų svetainėje, Thomas, W. Va. Užkviečiame visus atsilankyti, kur gausite visas informacijas ir draugišką patarnavimą patapti skaitlingos ir naudingos organizacijos nariais ir busite musų draugais ir draugėmis

ir vienas antram galėsime greičiaus brolišką pagelbos ranką paduoti ir sueiti į meilę ir draugingumą ir užmiršt praeities visas savitarpines neapykantas.

M. L. Balčunas.

WORCESTER, MASS.

Šiame mieste yra dvi SLA. kuopos, apie kurias daug vietiniai lietuviai kalba ir laikraščiuose rašo. Prie 318 kuopos priklausau ir gavau progos pažinti daug jos narių. Randasi keletas energingų darbuotojų, kurie nuolat prirašo naujų narių.

Be to čia gyvuoja tautiškos dvasios draugija „Aušrelė", kuri pereitą žiemą užlaikė lietuvių kalbos mokyklą, kurioj keletas desėtkų kudikių pramoko lietuvių kalbos ir rašybos ir kaip teko sužinoti, tai kudikių tėvai nepasakė nei ačiu mokytojams už tai. Visgi tai yra tėvų bukumas — apsileidimas ir nors ateityje to reikėtų nepamiršti.

Nors čia randasi nemažas skaičius lietuvių, kurie nuolat rengia teatrus, koncertus paprastose svetainėse. Ištiesų nelabai Worcesterio lietuviams tinka tokia padėtis, nes tokiai skaitlingai ir turtingai lietuvių kolonijai jau senai reikėjo turėti nuosavą atatinkamą teatrą. Ir šituo reikalu užtenka kiek energingiau pasidarbuoti keletai vietos draugijų ir tikslas butų pasiektas visiškai lengvu budu.

Daug ko truksta šios kolonijos lietuviams. Svarbesnių krautuvių nėra, o užvis labiausiai, tai lietuvio gydytojo reikia, nes daug šimtų dolerių atiduodama svetimiems daktarams. Tiesa, čionai randasi vienas lietuvių dantistas — Dr. F. Zurwell-Žuraulis ir, rodos, jam neblogai sekasi.

Šiomis dienomis apleido Worcesterį gg. Jokubynai, išvažiavo į Cleveland, Ohio. Kaip jau yra žinoma, kad A. L. T. S. Seime, Cleveland, Ohio, p. Jokubynas likosi išrinktas „Sandaros" redaktorium, tačiau delei tulų priežasčių rezignavo ir išvyko į Clevelandą apsigyventi. Laimingos jam kloties!

Šiame mieste darbai eina vidutiniškai. Čia randasi įvairių dirbtuvių, taipgi yra kelios nedidelės audinyčos, kurios silpnai dirba ir algas mažina, vienok darbininkai nesipriešina, nors pragyvenimas ir drabužiai yra brangus. Paskutiniu laiku daug privažiavo audėjų iš Lawrence, taigi patartina, kad nevažiuotų į čionai darbo ieškoti audėjai, nes geresnis darbas yra labai sunku gauti.

J. Žukauskas.

LINDEN, N. J.

Liepos 4 dieną miestas surengė parodą. Buvo leista tautoms paroduoti, todel rengėsi daug tautų. Lietuviai irgi nepasiliko ir visus „subytino", nes lietuvių dalyvavo daugiausia ir gražiausia buvo pasipuošę. Miestas skyrė dvi dovanas: pirma dovana kas skaitlingiausiai pasirodys, o antra, kas gražiausiai pasirodys. Taigi lietuviai pasižymėjo abiem atvėjais, nes buvo daugiausia ir gražiausiai parodavo ir gavo pirmą dovaną. Nors prigulėjo lietuviams gauti abi dovanas, bet, žinoma, paskaitė dvi dovanas duoti vienai tautai perdaug. Tai davė pirmą dovaną — sidabrinį papuošalo puodą, su užrašu už ką gautas, diena ir metai, vertas apie pusę šimto dol. Bravo Lindeno lietuviai už tokį gražų pasirodymą, nes tas netik Lindeno lietuviams suteikia garbę, bet ir visai lietuvių tautai.

Bet labai gaila tokių neva lietuvių, kurie buvo tam darbui priešingi, tai musų bolševikai. Nors jų mažai Lindene randasi, bet ir tie eina atbuli kaip vėžiai, nes su jais negali susitaikint jokiame darbe. Kaip jie ką rengia, tai nori kad visi dalyvautų su jais, o kitų parengimams, tai visai priešingi, tik šmeižimais atsižymi. Žinoma, nevisi, nes yra ir iš jų gerų žmonių, su kuriais galima susitaikyt ir veikt iš vieno. Bet yra ir tokių, kurie labai verti papeikimo, nes buvo tokių vyrų ir moterų, kurie laike parodos stovėdami ant gatvių kampų, juokėsi iš gražaus darbo. Taigi gėda tokiais fanatikais buti ir tokiais darbais pasižymėti. Aš nuo savęs patarčiau mesti tokį paprotį ir buti žmonėmis.

Paužuolietis.

GRAND RAPIDS, MICH.

Liepos 4-tą dieną buvo didelė paroda Ku Kluks Klano, kurie gavo nuo miesto valdžios leidimą maršuoti po miestą, vienok atidenktom burnom, apsirėdę baltose uniformose. Buvo jų tokia daugybė, kad apskaitliuojama apie 16,000. Ėjo nuo West pusės ir traukė per vidurį miesto; apie 8-ni benai grojo ir taip su visokiais pasižymėjimais. Bet apsėjo labai ramiai ir šale miesto pasėmę plotą žemės laikė prakalbas per tris dienas.

Grand Rapids šiuo laiku darbai sumažėjo kaip fornišinėse, taip ir fandrose. Tokiu budu ir bedarbių randasi.

J. Lapinskas,
SLA. 60-tos kp. koresp.

STRAIPSNIS 132.

Priežiura Kudikio lovoje.

Dažnas pozicijos permainymas begulint lovoje yra svarbus kudikiui, netik kad tuomi jis geriau pasilsės, bet dar tuomi, kad niekad kraujas neužtekės. Kasdien reikia kudikis išmaudyti. Maudynė del karščio (apie 90 laipsnių F.) gali buti duodama sykį ar du į dieną, jei karštis didelis.

Temperatura.

Maudynės temperatura turi buti nustatoma termometru. Maudant reikia imti visas apsaugas, kad sergantį kudikį neperšaldžius, arba neišbaidžius, ar suerzinus. Karšty galima ant galvos uždėti šaltą kompresą arba ledų maišelį, kada maudai del sumažinimo karščio. Jei rankos ir kojos šaltos, vartok šilto vandens bonkas.

Sunkioje ligoje maistą reikia sumažinti.

Girdymas vandeniu yra didelės svarbos ligoje. Reikia vandens siųlyti dažnais protarpiais, jei galima, tai kas valandą, kudikiui budint, ir reikia užsirašyti kiek per 24 valandas sugeria.

Vidurius sergančio reikia liuosuoti, kasdieną jei reikalas yra, tai išplauti, arba šilto vandens įlieti. Reikia atžymėti kiekį šlapumų ir duoti daugiau vandens jei urėjos mažai.

Yra faktas, kad sveiki kudikiai daro linksmas motinas. Tinkamas maistas ir tinkama priežiura turėtų padaryti kiekvieną kudikį stiprų ir vikrų. Jei negali savo kudikio žindyti, jusų pirmoj minti turėtų buti Borden's Eagle Pienas. Per tris gentkartes motinos jį vartojo, pamatę, kad jų kudikiai tuoj pradėjo augti ir tarpti kaip tik gaudavo Eagle Brand. Borden Kompanija per tris gentkartes įtikino tukstančius tėvų, kad jų kudikių sveikata yra svarbiausias žingsnis prie jų busimo pasisekimo gyvenime. Borden's Eagle Pienas išauklėjo milionus kudikių į sveikus ir vikrius vyrus ar moteris.

Trylika neišrodo daugeliui motinų kaipo senas amžius mergaitei. Bet pasiekus šį amžį, ją suima jausmas vilties ir susijudinimo, kurio motinai ji išaiškinti negali. Šitas brendimo periodas yra rimčiausias momentas mergaitės gyvenime, delto, kad tuo laiku visas jos kunas keičiasi, ir reikalinga tada pilna motinos priežiura. Pridedant Eagle Pieną prie jos valgių gali jai pagelbėti, nes suteiks reikalingą veikėją, kuris laimingai ją pervežš per šitą pavojaus periodą. Turėtum duoti du šaukštu ant dienos, geriausia paryčiu ir po pietų. Atmiešk su trimis ketvirtadaliai puodelio šalto vandens. Eagle Pieną galima sukombinuoti su suplaktu kiaušiniu ir skanskoniu, su ginger ale, vynuogių ar kitų vaisių sunka, arba koko.

Skaitykit šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėkit ateičiai.

Niekas nėra pergera jūsų kūdikiui. Duokite jam geriausį — Borden's Eagle Pieną. Jis absoliutiškai saugus ir grynas.

Jei pasiūsite šį apgarsinimą į The Borden Company, Borden Building, New York, jie pasakys jūsų kalboje, kaip penėti jūsų kūdikį su Eagle Pienu.

12

"VILNIS"

LIETUVIŲ DARBININKŲ
DU-SYK SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.
8 PUSLAPIŲ.
Išeina Utarninkais ir Pėtnyčiomis.

VILNIS turi savo korespondentus LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių.

Vieną numerį pažiurėjimui siunčiame veltui.

VILNIES prenumeratos kaina Amerikoj; metams $3.00; pusei metų $1.75; Chicagoj ir užrubežyj, metams $3.50; pusei metų $2.00.

„VILNIS",
3116 So. Halsted Street, Chicago, Illinois.

PASINAUDOK AUKSINE PROGA

UŽ DU DOLERIUS IR PUSĘ GAUSI KETURIS DOLERIUS.

Skaityk atydžiai:

Kas prisiųs du dolerius ir pusę su šiuom skelbimu, tas gaus per metą laiko laikraštį „SANDARĄ" vertės už $2.50

Gaus Knygoms:

Knygą **Amerikiečiai Lietuvoje**, vertės už 25
Knygą **Apysakymėliai iš Gyvulių Gyvenimo** 35
Knygą **Muzikos Žodynėlis** 25
Knygą **Trakoma** arba **Saugokite Akis Prie Šviesos** 20
Knygą **Novelis**. Graži apysaka 15
Knygą **Žmonių Ligos**. Labai gera moksliška knyga 15
Knygą **Ciceliai**. Pasakos pamokinančios gyvenime 15

Visos knygos su pažymėtomis kainomis yra du kart vertesnės, kas jas gaus tas džiaugsis ir patars savo draugams jas įsigyti. Nelauk ilgai, iškirpk šitą skelbimą ir įdėjęs į konvertą su money orderiu ar čekiu siųsk šiuom antrašu:

SANDARA,
327 E. Street, Boston 27, Mass.

SAVAITINIS VISUOMENĖS, POLITIKOS, LITERATUROS IR MOKSLO LAIKRAŠTIS, EINA KAS ŠEŠTADIENIS.

Kaina metams Jung. Valstybėse $2.00
Pusei metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoj metams 3.00
Pusei metų 1.50

VARPAS" yra laisvos ir pažangiosios minties laikraštis, teisingai nušviečia pasaulinę ir ypatingai Amerikos politiką, paduoda daug žinių iš Lietuvos ir tvirtai stovi už nepriklausomos, laisvos ir demokratingos Lietuvos ir lietuvių reikalus.

Jei nori gerų ir teisingų žinių, užsirašyk VARPĄ. Siųsk pinigus šituo adresu:

„VARPAS",
3251 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Reikalaukit Musų 1925 Metų Knygų Katalogo.

"DIRVA"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Savaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusė kainos.

„DIRVA"
3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

Telegrafinės Pinigų Perlaidos 50 Centu

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntino systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS.

Sulig greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų	$11.25	400 litų	$42.50	700 litų	$73.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo:

Naujienos,
1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

DABAR UŽSIRAŠYK

"AMERIKOS LIETUVĮ"

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų mokslišku straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėt AMERIKOS LIETUVĮ, pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 100
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 ..... 20c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai ..... 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 ..... 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 ..... 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Susiprato — pusl. 64 ..... 20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ..... 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais 2.00

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Vilnius — (Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) 4.00
Lietuvių Tautos Istorija — 1923 m. leidinys — 260 pusl. 1.00
Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Kunigas Macochas—4-rių aktų tragedija ..... 35c.
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama 40c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pusl. 1,274. Kaina $10.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrauske sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.

Eglė (Žalčių Karalienė) $10.00
Žalčio ir Gulbė Dievaičio duetas ..... 75c.
Liet. Dainos $1.50
Birutės arija ..... 30c.
Pasaka (Dramatiška daina) ..... 80c.
Kanklės 1920 m. $2.00
Aras, kvartetas ..... 40c.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

„VALSTYBĖS APSAUGOS ĮSTATYMAS".

(Tąsa nuo 2 pusl.)

teismai ir iki šio įstatymo įvedimo galėjo bausti mirties bausme kariuomenės kurstytojus ir valstybės išdavikus?

Sulig šito įstatymo Vidaus Reikalų ministeris įgauna tokios galios, kad be jokių įrodymų prasikaltimo jisai gali daryti kratas, areštuot, laikyt kalėjime, skirti pinigines pabaudas, uždarinėt laikraščius ir organizacijas, drausti susirinkimus ir net šalinti miestų ir apskričių savivaldybių, žmonių išrinktuosius, atstovus! Užtenka Vidaus Reikalų ministeriui ir jo valdomai žvalgybai vien pamislyti, kad vienas-kitas žmogus mano neva priešingai valstybėje esamai tvarkai, arba viena-kita organizacija gali turėti neva tikslo nuvertime esamos tvarkos ir tokius žmones ministeris kiša kalėjiman, o organizacijas uždaro. Tokio įstatymo pasaulis dar neregėjo, kokiu yra minimas „Valstybės apsaugos įstatymas".

Taipgi begalo juokinga, kuomet klerikalai kalba apie baudimą tų nusikaltėlių kurių tikslu yra: „nuversti Konstitucijos nustatytą valstybės tvarką ar valdžią." Pirmiausiai reikėtų nubausti visą Seimo klerikalinį bloką, nes jis jau šimtus kartų yra sumynęs net pačią Konstituciją, jau nekalbant apie Konstitucijos nustatomą tvarką.

Šitas klerikalų žygis parodo, kad jų sąžinė yra nerami ir jie jaučia galą savo viešpatavimui, jei reikia net tokių priemonių griebtis, kad užtikrinus savo viešpatavimą. Jei jau valdžia nepasitiki jos pačios kontroliuojamiems teismams, nes Lietuva neturi tokių teismų, kokius demokratinės valstybės praktikuoja, renkant prisiekusius teisėjus iš paprastų piliečių, ir priseina valdžiai paruošti net tokie įstatymai, kurie duoda diktatoriaus galią vyriausybės atstovui, tai jau tokios valdžios padėtis nėra užvydėtina. Minimą įstatymą klerikalai sumanydami ir jį gindami, aiškiai parodė kokių priemonių jie pasiryžę griebtis, by tik užtikrinus sau pasilaikymą Lietuvos vadonais.

VIETINĖS ŽINIOS

NAUJI SVEČIAI IŠ LIETUVOS.

Liepos 9 d., laivu „Olimpic", atvyko iš Lietuvos nauji svečiai — Lietuvos Darbo žmonių Partijos (tautininkų partija) atstovai: **Juozas Milukas** (Maspeth'o lietuvių parapijos klebono kun. Miluko brolis) ir **Juozas Stanulaitis**. Veiverių rajono „Kulturos" burelio pirmininkas ir Lietuvos Universiteto studentas. P. Milukas irgi lankė Lietuvos Universitetą, o dabar užsiėmė žurnalistika. Abudu jauni ir energingi vyrai.

Liepos 11 d. p. Milukas atsilankė „Tėvynės" Redakcijon ir pasisakė, kad jų atvykimo Amerikon tikslas susipažinti su Amerikos politinėms partijoms, šio krašto tvarka ir Amerikos lietuvių gyvenimu. Taipgi prie progos papasakoti Amerikos lietuviams apie dabartinę Lietuvos politinę ir ekonominę padėtį ir pasitarti kokią platformą užimti ateinančiuose Seimo rinkimuose.

LAIMINGAI PAVYKUSIOS KELIONĖS.

Birželio 27 d. praneša iš Cherbourgo, Prancijos, SLA. narys K. A. Makarevičius, kad jau laimingai perplaukė didmarį ir neužilgo pasieks Lietuvą. Sakosi, kad kelionė buvusi puiki ir jokio nesmagumo ant laivo nepatyrė.

Birželio 29 d. praneša nuo laivo „America" SLA. Kontrolės Komisijos narys p. J. W. Liutas, kuris minimu laivu išlydėjo Lietuvon nemažą ekskursiją surengtą United States Lines, kad kelionė esanti puiki, oras gražus ir Atlantiko didjuris stebėtinai esantis ramus. Pats p. Liutas ir visi keleiviai — jo ekskursantai yra sveiki ir nei vienas nesirgo ir linksmai artinasi prie Lietuvos. Ekskursija pasiekė Lietuvą 2 d. liepos.

ALBERTA B. STRIMAIČIUTĖ.

Birželio 30 d. užbaigė mokslą New York Wadleigh viduriněj mokykloj p-lė Alberta Strimaičiutė, išeidama keturių metų generalį kursą. Savo moksle Alberta atsižymėjo graikų, latynų ir prancuzų kalbose. Per leidusi atostogas įstos į Columbia Universiteto Barnard kolegiją siekti generalio universalio mokslo.

Alberta B. Strimaičiutė yra vienatinė duktė musų bendradarbio, buvusio SLA. Sekretoriaus, dabar direktoriaus The Pennsylvania Exchange Banko, A. B. Strimaičio, kuris treti metai savo straipsniais užpildo „Tėvynėje" palaikomą skyrių „Gyvenimo Ruožai".

Kuomet SLA. įrengė Susivienijimo Savaitę 1919 m. 5-tame apskrityje ir buvo susidariusi iš Centro darbuotojų mėgėjų trupė, kad pavesti agitacijos už SLA. ir ši trupė buvo susimokinusi veikalą „Susipratoj", tai p-lė Alberta, tuo laiku budama vos dešimt metų amžiaus, priklausė prie tos trupos ir su ja vaidino. Vėliaus, kuomet „Dirva" įvedė angliškąjį jaunimo skyrių, tai p-lė Alberta pradėjo rašinėti straipsnelius į tą „Dirvos" jaunuolių skyrių.

Jos pasiryžimas siekti augštojo mokslo yra didelis ir delto, rengdamosi įstoti į New York Columbia Universiteto Barnard kolegiją, nesiskiria sau jokios speciališkos mokslo šakos; nori baigti generalį keturių metų kursą, o paskiaus imties tokios mokslo šakos, kokia pasirodys tinkamiausia.

Nuo savęs linkime p-lei Strimaičiutei ištvermės jos pasiryžimuose, atsiekti augščiausio gyvenime tikslo ir geriausių pasekmių.

ATSILANKĖ SVEČIAI.

Liepos 8 d. atsilankė „Tėvynės" Redakcijon SLA. 50 kuopos iš Binghamton, N. Y., darbuotojai: Antanas Činikas ir Baltrus Kaminskas. Jie abudu liepos 9 d., laivu „Olimpic", išvyko Lietuvon paviešėti ir jei pasirodys tinkamos aplinkybės, tai gal ir apsigyvens Lietuvoje. Jei nepavyktų apsigyventi, tai mano grįžti atgal Amerikon apie rudenį.

Linkime jiems laimingos kelionės, kad saugiai pasiektų savo tėvynę ir tenai turėtų liksmą pasisvečiavimą.

Liepos 9 d. atsilankė Redakcijon senas SLA. darbuotojas ir vienas iš musų organizacijos įkurėjų — Kazys Balčiunas iš New Haven, Conn. Su juo drauge lankėsi jo žmona p. Balčiunienė ir sunus Keistutis, kuris jau prisirašė į SLA. jaunuolių skyrių. Gerb. Balčiunai atvyko į New Yorką savo automobiliu paviešėti keletą dienų ir prie progos aplankyti savo draugus ir pažįstamus. Mat jie seniaus gyveno Brooklyne ir čionai turi nemaža draugų.

Liepos 10 d. atsilankė Redakcijon aptiekininkas P. J. Jatulis iš Stoughton, Mass. Gerb. Jatulis yra žymus SLA. darbuotojas, buvo delegatu S. L. A. Seimuose ir keli metai atgal buvo Skundų ir Apeliacijų Komisijos nariu. Jis lankėsi atostogų metu net Pennsylvania palstijoje ir grįždamas namo aplankė ir savo organizacijos įstaigą. Sulig p. Jatulio pareiškimo, Stoughtone lietuvių gyvena apie 2,000 ir turi net savo svetainę įsikurę. Tačiau iki šiol šioje taip skaitlingoje lietuvių kolonijoje dar nebuvo SLA. kuopos ir todel dabar p. Jatulis užtikrino SLA. Centrą, kad neužilgo bus SLA. kuopa ir Stoughtone. Linkime laimingo pasisekimo pasidarbuoti SLA. labui.

GRUMOJA STREIKU.

Tarptautinės Moterų Drabužių Siuvėjų Unijos lokalų 2, 9 ir 22 iniciatyva sušaukta didelis mitingas Yankee Stadium, kuriame dalyvavo tarpe 15,000 ir 20,000 darbininkų. Šio mitingo tikslu buvo užprotestuoti prieš minimos unijos centralinę valdybą, kuri suspendavo minimų lokalų viršininkus, kaltindama juos komunistiniame veikime priešais uniją. Išnešta protesto rezoliucija prieš centralinius viršininkus už suspendavimą minimų lokalų viršininkų ir taipgi pareikšta vienbalsiai reikalavimas, kad Unijos centraliniai viršininkai tuojaus rezignuotų iš savo vietų. Apart to, pareikšta, kad jei centraliniai viršininkai mėgintų versti darbininkus priimti jų padarytą sutartį su darbdaviais be užgyrimo minėtų lokalų suspenduotų viršininkų, tai darbininkai skelbs generalį streiką. Taipgi kalbėtojai šio susirinkimo tikrino, kad kaltinimas suspenduotų lokalų viršininkų komunistiniam veikime ir ėjime prieš uniją yra vien tik „dumų priedanga".

Unijos generalis prezidentas Morris Sigman pareiškęs, kad unijos viršininkai į šitą komunistų mitingą nekreipsią jokios domės, nes esą tai yra paprastas komunistų triukšmas, kuriam vadovauja generalis Komunistų Internacionalo agentas Amerikoje Fosteris ir esą šiame susirinkime dalyvavo didelė didžiuma, kurie nėra minimos unijos nariais ir jie suėjo tik kaipo ištikimi komunistų partijos nariai, kuomet gavo iš aukšto įsakymą, kad tuo budu sudarius didelę minią ir pasmerkus unijos centralinius viršininkus. Kuomi baigsis šitas skandalas siuvėjų unijoje, tuo tarpu sunku pasakyti.

ĮVAIRIOS NEW YORKO ŽINUTĖS

— **Gyventojų surašinėjimo Biuras** skelbia, kad su 1 d. liepos, š. m., New Yorko gyventojų skaitlius siekė 6,103,384. Sekanti trys didžiausi miestai yra: Chicago, Ill., su 2,995,239 gyventojais; Philadelphia, Pa., su 1,979,364 gyventojais ir St. Louis, Mo., su 821,563 gyventojais. Paskelbta net 54 miestai, kurie turi viršaus 100,000 gyventojų. Dar keli dideli miestai nepaskelbti, nes jų statistikos dar galutinai nesuvestos.

— **Pereitą sekmadienį** New Yorke vėla buvo didelis karštis net su 91 laipsniu šilumos. Bet kadangi oras buvo gana sausas, tad karštis nebuvo taip labai kankinantis ir nuo karščio mirė tik trys ypatos ir keliasdešimt apalpo. Visi pajuriai buvo užkimšti tukstantinėmis miniomis, tačiau skenduolių nedaug buta: prigėrė tik 4 ypatos ir keliolika skenduolių iškelbėta ir atgaivinta.

Iš Lietuvos Laikraščiu

KETVIRTOJI LIET. ŽEMĖS UKIO IR PRAM. PARODA.

Birželio 24 d. paroda iškilmingai atidaryta Minist. Pirm., Žemės Ukio M-rio ir Burmisto p. Vileišio prakalbomis, kuriose buvo nupiešta Lietuvos ekonominio gyvenimo etapai, pradedant statytis iš didž. karo griuvėsių ir šiandien pasiektieji laimėjimai, kurių tačiau del įvairių aplinkybių centro parodoj toli gražu dar negalima visų matyti, nes del susisiekimo netobulumų, del pačių ukininkų kuklumo ir kt. Geriausią vaizdą galima esą įgyti apskričių parodose, kur ukininkai laisviau ir saviškiau jaučiasi. Bet ir Kauno parodos kasmet aiškiau pradeda įgyti savo tikrąjį veidą. Šiemet parodoj dalyvauja 96 lietuviškos firmos, 30 kaimynų latvių, paskiau yra estų ir suomių. Viso 13 svetimų valstybių dalyvauja L. Ž. U. ir P. parodoj.

Atidarymo dieną dalyvavo gana skaitlingai svečių: daugybė atvažiavusių iš provincijos bureliai iš Klaip. krašto ir svečiai iš Latvijos. Pavilionai gana gyvai įrengti. Aikštė pati kiek pertvarkyta, daug naujų pavilionėlių. Nusitaikęs gražus oras žada parodai gero pasisekimo. Žmonių plūsta iš visų Lietuvos kampų.

KALAMI SIDABRINIAI PINIGAI.

Lietuvos sidabrinės monetos kalti užsakyta Anglų karališkuose rumuose. Bus nukalta įvairios vertybės monetų 15 milionų litų.

Paieškojimas

SLA. 224 kuopa paieško Jono Melniko, kuris prasišalino iš musų vietos palikdamas drapanas ir jau skolingas musų kuopai. Jo mokestis į kuopą vienas draugas užmokėjo. Prašom jo paties atsišaukti ar žinantieji apie jį praneškite šiuo adresu:

K. SVINKUNAS,
Box 152, BULPITT, ILL.

SENI ŽMONĖS NUKAMUOTI RUPESČIU, ATRANDA DIDĮ PALENGVINIMĄ NUGATONE.

Jis Atlieka Darbą ir Atlieka Jį Greitai.

Yra tukstančiai atrandančių stebėtiną palengvinimą vos į keletą dienų. Nuga-Tone gražina gyvumą, veikmę ir pajėgą jų nudėvėtiems nervams ir muskulams. Budavoja raudonąjį kraują, stiprius, pastovius nervus ir stebėtinai padidina jų patvarumą. Suteikia gaivinantį miegą, gerą apetitą puikų žlebčiojimą, pastovų vidurių veikimą, apščiai entuziazmo ir ambicijos. Jei Jųs nesijaučiat kaip reikiant, tai pats del savo gerovės pabandykit jį. Jis nieko Jums nekainuos, jei Jųs neturėtumet iš jo palengvinimo. Jis yra priimnus imti ir jųs tuojau pradėsit jaustis geriau. Jei Jusų gydytojas dar jums neužrašė jo, tai tuojaus eikit pas Jusų aptiekorių ir nusipirkit bonkutę Nuga-Tone. Nepriimkit įkaito. Imkit jo per keletą dienų ir jei Jųs nesijausit geriau, neatrodysit geriau, tai nuneškit likusią pakiuko dalį pas aptiekorių ir jis sugrąžins Jums Jusų pinigus. Išdirbėjai Nuga-Tone, taip gerai žinodami ką jis padarys del Jusų, įsako visiems aptiekoriams garantuoti jį ir sugrąžinti Jusų pinigus jei butumet neužganėdintas. Rekomenduojamas ir parduodamas per visus ap-

DIDELIS PIKNIKAS

Didelį pikniką su programu rengia SLA. 113 kuopa Nedėlioj, liepos 19 dieną, 1925 metų, Brainard Grove, prie pat kelio stoties, važiuojant 173 gatvekariu nuo Hartford į Springfield, Thompsonville, Conn. Prasidės 12 valandą po nauju laiku ir tęsis iki vėlumai.

Dainuos didžiulis L. N. Varpo Choras iš New Britain, Conn., po vadovyste gerb. P. Bružausko.

Brolau ir Sesuo! Thompsonville ir apylinkės lietuviams ir lietuvaitėms nepaprasta proga pamatyti ir išgirsti dainuojant didžiausį chorą Naujosios Anglijos. Kas tik gyvas į pikniką — visi, dideli, maži ir seneliai suktinį patrepsėti ir valio dalgeli padainuoti. Bus visokių valgių ir gėrymų, todel kas apleis šį pikniką, tai ilgai gailėsis, nes SLA. 113 kuopa pasirįžus pilnai užganėdinti visus atsilankiusius į pikniką.

Kviečia rengėjai.

Užkietėjimo

Nemažai ivarių ligų paiena tiesioginai nuo užkietėjimo.

SEVERA'S BALZOL

yra labai naudingas gydyme tų ligų ir tom panašų nesmagumų. Patartina vartoti seniems ir nusilpnėjusiems.

Kainos: 60 ir 85 centai

Pirmiausiai kreipkis į aptieką.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

OLANDIŠKOS SENOJO PROCESO SELYKLOS

Reikalaukite blešinės su tikruoju Olandiškuoju ženkleliu (leibeliu).

HOLLAND DIST. CO.,
932 Chestnut St.,
Philadelphia, Pa.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD

LAIVAKORTES Į ABI PUSI NUPIGINTOS Į Lietuvą Per Bremen'ą

Trečia klasa tiktai kajutos.

Nepilniečiai grįžtanti bėgy 12 mėnesių priepiauskoje neturės jokių kėblumų.

32 Broadway, New York, arba bile vietos agente

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS

Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).

Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.

Dekznio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.

Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.

Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Lai PAIN-EXPELLERIS Praveja Skausmus!

Trinkite greitai taip, kad šis stebėtinas linimentas persiunktų per odą į pat tą vietą, iš kur pacina nesmagumai.

Pain-Expelleris palengvina kraujo sukepimą ir atsteigia normalį kraujo tekėjimą gijslomis.

35c ir 70c vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inkaro valtbaženkliis ant pakelio.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Tel Empire 7365

Dr. F. MATULAITIS.

322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH

Valandos:
12—2 p. m. ir 6—8 p. m.

Ultravioletine šviesa. Diathermia

LIETUVON

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS Į ABI PUSI.

Trečioje kliasoje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo $203 iki $215 GERA NAUJIENA. Naujas Suv Vaist įstatymas pavelija atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliučių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.

Musų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausias pasauly, OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitė.

Visi musų 3-čios kliasos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.

Kreipkitės prie mūs vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
No. 1 Broadway, New York

JAU Pripažino

visi, kad NAUJOKŲ padaryti C. garai yra geriausi Amerikoje. Taip pat viengenčiai gėrisi, kad garsinant „TĖVYNĖJE" remia lietuvišką literatūrą ir kovą už lietuvių tautos tiesas, tai yra švarus dalykas.

UŽTAI garbaus SLA. draugai, kurie rukote vietoje kažin kokius cigarus, o gal lietuvių priešų, tad labai išmintingai darysite, kad tik Naujokų Brolių išdirbtus cigarus rukysite, kadangi ir cigarai labai geri, padaryti iš geriausio tabako: gražiai dega, malonųs rukyti ir dumas puikiai kvepia. Draugai „Tėvynės", kurie dar tų cigarų nežinot, tad visur lietuviškose užeigose, Restoracijose, Kliubuose ir štoruose reikalaukite ir rukykite visur

JONO—JOHN'S CIGARĄ

arba Petro Naujoko po 10 centų cigarą, o rukant džiaugsitės, kad rukai puikų cigarą ir po vardu Vytauto (Ekstra po 15c.). Tėmyk vardą ir paveikslą ant bakso Juos visi myli.

Cigarus išsiunčiame visur Amerikoje per paštą į kitus miestus privatiškai ir biznieriams Adresas:

NAUJOKŲ CIGARŲ FACTORY,
267 DIVISION AVE.,
BROOKLYN, N. Y.

Verta paremt brolius lietuvius, nes jų cigarai labai geri. Agenta miestuose gali užsidirbti ekstra pinigų ir paremt lietuvišką išdirbystę Lai gyvuoja Lietuvių Tauta!

GROBLAUSKIO GUMBALASAI DEL VIDURIŲ SUVARŽYMO MOTERIMS

Nuo skilvio skausmo dieglių ir gazo nepripuoląs nuo užsikimšimo.

KOLKOWE

Moterys privalo visados laikyt šitą gyduolę taip pat kaip motinoms ir dukterims.

Varyta suviš 30 metų — nejuokų bandymas.

ALBERT G. GROBLEWSKI & CO.,
Dept. 14. Plymouth, Pa.

Puikus plaukai turėtų buti kiekvienos moteries pasididžiavimo turtu, bet pleiskanos ir naikinimo darbas eina ranka rankon.

Ruffles

yra pleiskanų mirtinuoju priešu.

Prižiurėkit gerai savo plaukus ir galvos odą pirm, negu tie paslaptingi parazitai pakirs plaukų šaknis, apdengs jusų galvos odą nešvariomis baltomis lupynomis, kas bus priežastimi jusų plaukų slinkimo.

Pirkite bonką Ruffles už 65c pas savo vaistininką šiandien, arba 75c tiesiog per paštą iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Štai Linksmi Bambino Dvynukai

Negalėjo ramiai ilsėtis per 10 mėnesių. Dabar miega ramiai ir auga riebyn. Perskaitykit žemiau pacituotą laišką ir nuspręskit nupirkti bonką Bambino savo kudikiui be jokio atidėliojimo. Šitas puikus kudikių vidurių valytojas privalo užimti žymiausią vietą kiekvienoje namnių vaistų šėputėje.

"Gerbiamieji:—

Šiuo laišku noriu jums ištarti širdingiausį ačiu už gerus vaistus, kuriuos man prisiuntėt. Per 10 mėnesių aš negalėjau ramiai primigti nei vieną naktį ir kaip greitai aplaikiau vaistus, kurious man prisiuntėt, tuojaus daviau savo kudikiams ir po to jie užmigo ir ramiai miegojo visą naktį. Aš turiu penkis kudikius ir mano nelaimei iki šiol nieko nežinojau apie šituos gerus vaistus, kuriais yra Bambino. Dar kartą tariu ačiu ir linkiu, kad šiuos vaistus naudotų visos motinos. Jie padarė stebuklus mano kudikiams ir dabar jie auga riebyn."

Mrs. W. K., New Britain, Conn.

Pareikalaukit dykai duodamo Bambino pavyzdžio ir Dr. Richterio Knygos Motinoms. Arba nusipirkite už 35c bonką Bambino iš savo vaistininko šiandien.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts., Brooklyn, N. Y.